

Univerzita Palackého v Olomouci

Cyrilometodějská teologická fakulta

Katedra křesťanské sociální práce

VYMÁHÁNÍ DLUŽNÉHO VÝŽIVNÉHO

Bakalářský projekt

Studijní program

Sociální práce

Autor: Karolína Luscoňová

Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Hlobil Skoupilová

Olomouc 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracovala samostatně na základě použitých pramenů a literatury uvedených v bibliografickém seznamu.

V Olomouci 30. 4. 2023

Karolína Luscoňová

Poděkování

Na tomto místě chci poděkovat vedoucí práce paní Mgr. Zuzaně Hlobil Skoupilové za její obětavé a vstřícné vedení v průběhu psaní práce. Jsem vděčná za připomínky, trpělivost a zpětnou vazbu, kterou mi vždy ochotně poskytla. Poděkování také patří celé mé rodině za podporu ve studiu.

Obsah

Představení tématu	9
Rešerše literárních zdrojů a výzkumů.....	11
1 Vymezení pojmů	13
1.1 Výživné a vyživovací povinnost	13
1.2 Výživné a opatrovnické řízení	14
1.3 Zánik a vznik vyživovací povinnosti	15
1.4 Stanovení výše výživného.....	16
1.5 Návrh na úpravu vyživovací povinnosti – snížení, zvýšení.....	17
1.6 Neplnění vyživovací povinnosti.....	18
1.7 Soudní výkon rozhodnutí	19
1.8 Vymáhání v exekučním řízení	19
1.9 Způsoby provedení exekuce.....	21
1.9.1 Srážky ze mzdy	21
1.9.2 Příkazání pohledávky z účtu	21
1.9.3 Prodej movitých věcí	22
1.9.4 Odebrání řidičského oprávnění	22
1.10 Trestný čin zanedbání povinné výživy.....	23
1.11 Výživné ve vztahu s mezinárodním prvkem.....	24
2 Propojení se sociální politikou	27
3 Propojení s teoriemi a metodami sociální práce	29
4 Legislativní ukotvení.....	31
5 Analýza potřebnosti	33
5.1 Příčiny problému a dopad na cílovou skupinu.....	34
5.2 Příklady řešení dané problematiky v České republice	36
5.2.1 Asociace neúplných rodin, z. s.	36
5.2.2 Vaševýživné.cz	37
5.2.3 Vyzivne.cz	37
5.2.4 Jaknavyzivne.cz	37
5.2.5 Sosvyzivne.cz.....	38
5.2.6 Epohledávky – Projekt Ohrožený rodič	38
5.3 Příklad řešení dané problematiky ve Velké Británii	38
5.4 Základní informace o cílové skupině vzhledem k řešenému problému.....	39
5.5 Specifikace stakeholderů.....	40
5.5.1 Orgán sociálně-právní ochrany dětí	40
5.5.2 Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	40
5.5.3 Dluhové poradny	41
5.5.4 Občanské poradny	41

6	Cíl projektu	43
7	Popis a analýza potřeb cílové skupiny	45
8	Klíčové aktivity	47
8.1	Klíčová aktivita 1: Sestavení interdisciplinárního týmu	47
8.2	Klíčová aktivita 2: Sestavení seznamu mýtů a nesrovnalostí	49
8.3	Klíčová aktivita 3: Vytvoření obsahu na sociální síť	49
8.4	Klíčová aktivita 4: Vytvoření účtů na sociálních sítích a plán marketingové strategie	50
8.5	Klíčová aktivita 5: Evaluace	52
9	Management rizik	53
10	Výstupy a předpokládané výsledky projektu	57
11	Popis přidané hodnoty	59
12	Harmonogram	61
13	Rozpočet	63
14	Logframe projektu	65
	Závěr	67
	Bibliografie	69
	Seznam tabulek a obrázků	75
	Seznam zkratk	77
	Seznam příloh	79
	Anotace	85

Představení tématu

Vývoj rodiny prošel v průběhu dějin několika významnými proměnami. Původně rodiny vznikaly v důsledku společenských a ekonomických faktorů. Předtím totiž vůbec neexistoval sociální stát, který by zabezpečil péči o starší osoby nebo jiné členy rodiny s handicapem, tudíž rodina s dětmi byla klíčová. V postmoderní době se však rodinné struktury zaměřují především na citové naplnění a spokojenost svých členů. Tento posun má za následek pokles počtu církevních i občanských sňatků. Velké množství rodičů žije v partnerském svazku mimo manželství a stabilita moderních rodin je v dnešní době závislá na citové pohodě obou partnerů, což vedlo k nárůstu počtu dětí vychovávaných v neúplných rodinách. Z tohoto důvodu je partnerské soužití označováno za velmi křehké. (Matoušek, 2013, s. 181-182) V současnosti lze pozorovat vysokou míru rozpadů manželství, kdy přibližně polovina sňatků končí rozvodem a v Praze dokonce víc než polovina. Každé druhé dítě se pak rodí nesezdaným párům. (Kovářová, 2014, s. 13)

Při rozvodu nebo rozchodu se tato událost promítá hlavně i do života dítěte, a to hned několika faktory. Jedná se o psychickou a často i ekonomickou zátěž, která se může projevit později i v další generaci. Osamělí rodiče s nižším sociálním statutem se častěji potýkají s problémy souvisejícími s materiálními potřebami. Tento materiální nedostatek se prohlubuje i s neplacením výživného ze strany povinného rodiče. (Matoušek, Kodymová, Koláčková, 2010, s. 45) Rodiče mají vůči dětem zákonem stanovenou rodičovskou odpovědnost a vyživovací povinnost. (§ 858 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., § 910 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb.) Pokud rodič svoji vyživovací povinnost neplní, vzniká většinou dluh na výživném, který může být i v rámci několika měsíců či let. Tato situace ovlivňuje kvalitu zabezpečování základních potřeb dítěte, mezi které patří strava, bydlení, vzdělávání a zdravotní péče. Děti jsou nadále omezeny i ve své možnosti pro realizaci jejich mimoškolního duševního, kulturního a sportovního rozvoje. (Matoušek, Kodymová, Koláčková, 2010, s. 45) Zájmy dítěte by měly být vždy na prvním místě. Pokud existuje dluh na výživném, je důležité podniknout veškeré aktivní kroky k jeho vymáhání, aby dítě mělo přístup k potřebným prostředkům. Řádně zajištěná výživa nezletilých dětí je v zájmu celé společnosti (Ministerstvo spravedlnosti, 2017, [online])

V oblasti vymáhání výživného existuje celá řada mýtů a nejasných informací, které mohou významně ovlivnit danou situaci. Tyto mýty však nejsou skutečností a mohou negativně ovlivnit chování jednotlivce či rodiny, proto je důležité je vyvracet a předávat správné informace. Prostřednictvím nové sociální dávky náhradní výživné si od 1.7.2021 rodič může požádat o výživné, kdy tuto pohledávku následně vymáhá stát. (Janková, Obermannová, 2021, s. 1-2)

Cílem tohoto bakalářského projektu je poskytnout informace a pomoc rodičům samoživitelům, případně dalším zainteresovaným osobám, v tématice vymáhání dlužného výživného prostřednictvím sociálních sítí a internetu pomocí kvalifikovaných

odborníků. Tito odborníci se budou především zaměřovat na definovanou cílovou skupinu a předávat ji dané klíčové informace. Projekt reaguje na potřebu vyvrácení mýtů, které se okolo tohoto tématu pravidelně vyskytují a může pomoci rodičům s uplatněním všech práv, které jim a jejich dětem náleží. Vyživovacích povinností je v zákoně ukotveno hned několik. Tato práce se soustředí především na vyživovací povinnost rodičů k dětem.

.

Rešerše literárních zdrojů a výzkumů

Současná literatura týkající se problematiky vymáhání dlužného výživného není tolik rozsáhlá, proto základnou práce byly také zákony, webové stránky, organizace či projekty a odborné články. Zdroje byly vyhledávány v průběhu psaní absolventské práce.

První rešerše byla provedena ve vyhledávači Google Scholar za postupného použití klíčových slov: vyživovací povinnost, neplnění vyživovací povinnosti, výživné, náhradní výživné, vymáhání vyživovací povinnosti, exekuční řízení, zanedbání povinné výživy. Publikací období bylo nastaveno na období od roku 2019.

Druhá rešerše byla provedena prostřednictvím souhrnného katalogu knihovny Univerzity Palackého, kdy byla použita klíčová slova výživné OR vyživovací povinnost. Velká řada publikací se vztahuje na již zrušený zákon o rodině, který nahradil nový občanský zákoník v jeho druhé části. Některé ze zdrojů byly použity, ale s ověřením platnosti zákonů, protože informace zůstaly neměnné i po změně zákonů.

Pro propojení se sociální politikou bylo výchozím zdrojem dílo Sociální politika od autora Vojtěcha Krebse a zákon č. 558/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o náhradním výživném), který zavádí novou dávku. K propojení s teoriemi a metodami sociální práce byla použita klíčová slova: teorie a metody sociální práce a následně Cochemská praxe a rodinná konference v katalogu knihovny Univerzity Palackého.

V rámci rešerše byl použit i internetový vyhledávač k identifikaci jednotlivých organizací a projektů, které byly následně prostřednictvím emailové adresy nebo telefonického hovoru kontaktovány. Výzkumy, které se tímto tématem zabývají jsou značně omezené a jedná se především o aktivity VÚPSV a projektu Vaševýživné.cz.

Práci prostupují zákony, a to zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, dále zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád a zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti. V poslední řadě zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a již zmíněný zákon č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném.

Poslední rešerše byla provedena k praktické části ve vyhledávači Google Scholar a katalogu knihovny Univerzity Palackého za použití klíčových slov: marketing, sociální síť, projektové řízení, projektový management, social media NGO.

Po vyhodnocení relevance textů ze všech zdrojů bylo použito celkem 74 zdrojů. Jejich bibliografické citace jsou uvedeny v Bibliografii.

.

1 Vymezení pojmů

1.1 Výživné a vyživovací povinnost

Podle Kovářové (2014, s. 29) pojem vyživovací povinnost představuje právní povinnost poskytnout a zajistit finanční prostředky na úhradu životních nákladů a zabezpečovat potřeby mezi subjekty v rámci rodinně – právních vztahů. Tato povinnost nezahrnuje pouze hrazení výživy, ale též uspokojování ostatních hmotných a kulturních potřeb jako je například bydlení, lékařská péče, vzdělání apod. Výživné má u dětí podpořit a zajistit jejich všestranný rozvoj.

Samotný pojem výživné v českém zákoně není přesně definován, ale chápeme ho jako označení pro platbu vyplývající z vyživovací povinnosti. (Králíčková, Telec, 2014, s. 24) Soudem stanovené výživné znamená pravidelně každý měsíc opakující se dávku. V některých případech může soud stanovit zaplacení jednorázové částky, ze které se měsíční výživné čerpá nebo rodič platí první část výživného k rukám druhého rodiče a druhou část pro dítě spoří. Tato dávka bere v úvahu veškeré průběžné potřeby dítěte, včetně případných jednorázových úhrad jako jsou sezonní výdaje dítěte (nákup školních pomůcek na začátku školního roku, úhrada letního tábora a další). (Svoboda, 2014, s. 118-120)

Vyživovací povinnost se týká obou rodičů, kteří jsou povinni přispívat na výživu svých dětí na základě svých schopností, možností a majetkových poměrů. Dítě má právo se podílet na životní úrovni obou rodičů. To znamená, že rodiče by měli zajistit, aby dítě mohlo žít na podobné úrovni, jako mají oni sami. (Kovářová, 2014, s. 38-39) I pokud pečující rodič disponuje poměrně vysokým příjmem, tak se nejedná o důvod druhému rodiči výživné soudem nestanovit. (Svoboda, 2014, s. 111) Rodiče dítěte jsou otec a matka. Matkou je ta žena, která dítě porodila. (§ 775 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb.) Zatímco u otce je to muž, kterému svědčí jedna ze zákonných podmínek otcovství. (§ 776 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb.)

Vyživovací povinnost rodiče má určité rozdíly ke zletilému a nezletilému dítěti, a to např. v případě, pokud dítě vlastní nějaký majetek. Rodič je povinen poskytovat výživné nezletilému dítěti, jestliže zisk z majetku (např. dividendy, nájemné) nepostačuje k uspokojení jeho potřeb. Nezletilé dítě nesmí být nuceno k prodeji svého majetku, zatímco u zletilého dítěte je tomu tak, že musí spotřebovat veškerý svůj majetek a až tehdy má nárok na výživné od svých rodičů. (Svoboda, 2014, s. 124)

Je nutno poznamenat, že vyživovací povinnost rodičů k dítěti a právo na výživné není součástí rodičovské odpovědnosti. (§ 859 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb.) Rodičovská odpovědnost představuje právo a povinnost o dítě pečovat, chránit jej, spravovat jeho jmění, zastupovat ho a také právo a povinnost se s dítětem osobně stýkat. Zatímco

rodičovská odpovědnost je nedílná, což znamená, že náleží oběma rodičům stejně, bez ohledu na to, jestli jsou rodiče manželé nebo spolu jen žijí, tak vyživovací povinnost je pro každého z nich různá. Toto neplatí, pokud soud rozhodl o úpravě poměrů rodičů svěřením dítěte do výlučné péče jednoho z nich nebo úpravě a zákazu styku rodiče s dítětem. (Svoboda, 2014, s. 107) Dále je rodičovská odpovědnost omezena plnoletostí, zatímco vyživovací povinnost nikoliv. (Kovářová, Mertin, Hermanová, 2022, s. 9) Rodič je tedy povinen živit i dítě, ke kterému nemá rodičovskou odpovědnost nebo v případě, kdy s ním dítě nežije. (Kancelář veřejného ochránce práv, 2020, s. 1, [online])

Kromě nejčastějšího typu vyživovací povinnosti rodičů k dětem jsou občanským zákoníkem stanoveny další druhy této povinnosti, a to vyživovací povinnost manželům, předkům a potomkům, rozvedeným manželům, registrovaným partnerům a partnerům po zrušené registraci. (Kovářová, 2014, s. 29)

1.2 Výživné a opatrovnické řízení

Prvním nezbytným krokem při zahájení rozvodového řízení je pro sezdané páry vyřešení otázky péče a výživy pro nezletilé děti prostřednictvím opatrovnického řízení. Manželství nemůže být rozvedeno, dokud není rozhodnuto o poměrech nezletilého a nesvéprávného dítěte v době po rozvodu. Chybí však právní úprava, která by se zabývala rozchodem nebo odlukou nesezdaného páru. Velká část dětí není vychovávána v manželství a záleží čistě na oprávněném, jestli svůj nárok na výživné uplatní. Při rozvodu je základní podmínkou nejdříve vyřešení právních poměrů dětí. Vyskytuje se tím nepoměr v přístupu plnění vyživovací povinnosti v situaci, kdy partneři nejsou v manželském svazku. (Ministerstvo spravedlnosti, 2017, s. 9, [online]) Pokud jsou rodiče schopni dohodnout se a nejsou sezdáni, nemusí projít soudním řízením. Je-li tomu naopak, mohou se obrátit na opatrovnický soud. (Höhne, Paloncyová, 2021, s. 5) Každý rok okresní soudy rozhodují o výživném přibližně 30 tisíců dětí z více než 21 tisíců rodin. (Paloncyová a kol., 2019, s. 43, [online]) Při rozvodu rodičů je dbáno především na zájem dítěte při určování péče o něj. Dítě v řízení zastupuje kolizní opatrovník, který je nestranný, a tím je zpravidla orgán sociálně-právní ochrany dětí neboli OSPOD. (Höhne, Paloncyová, 2021, s. 5)

Existují tři základní formy porozvodové (porozchodové) péče. Prvním typem péče o dítě je společná péče, kdy dítě není svěřeno konkrétnímu rodiči a styk není nijak upraven. Výživné na dítě nebývá v režimu společné péče stanoveno, pokud rodiče nechtějí jinak. V roce 2018 až v 90 % případech nebylo výživné určeno při svěřením dítěte do společné péče. Následuje střídavá péče, kdy je zpravidla výživné určeno oběma rodičům a výživné si platí navzájem. (Höhne, Paloncyová, 2021, s. 5)

V poslední řadě se jedná o péči výlučnou, kdy má povinnost hradit výživné pouze jeden rodič, kterému se uloží povinnost přispívat konkrétní částkou. Pečujícím rodiči se

vyživovací povinnost nestanovuje, jelikož se předpokládá, že potřeby dítěte, které nepokryje příspěvek druhého rodiče, uhradí pečující rodič. (Svoboda, 2014, s. 111) Z rozhodnutí soudu se jedná převážně o otce, který má povinnost hradit výživné při výlučné péči. V roce 2018 při prvním rozhodnutí soudu ji soud stanovil hradit otcům u 86 % dětí. Matky nebo oba rodiče současně měli stanovené výživné ve zbylých 14 %. (Höhne, Paloncyová, 2021, s. 14).

Jestliže rodiče nejsou schopni s ohledem na své majetkové poměry a příjmy dostát ve své vyživovací povinnosti k dítěti v takové míře, že zabezpečí základní hmotné a vývojové potřeby dítěte, přechází povinnost platit výživné na prarodiče. (Svoboda, 2014, s. 113-114) Prarodiče jsou povinni poskytnout výživu, která odpovídá možnostem a majetkovým poměrům prarodiče a zároveň odůvodněným potřebám dítěte a jeho majetkovým poměrům a schopnostem. Rozdíl spočívá v tom, že životní úroveň dítěte a prarodiče nemusí být stejná, zatímco u rodiče je to nutností. Pokud rodiče neplní svoji vyživovací povinnost v plném rozsahu, může ji soud vyměřit prarodičům i v těchto případech. (Ministerstvo spravedlnosti, 2017, s. 30, [online])

1.3 Zánik a vznik vyživovací povinnosti

Vyživovací povinnost rodičů k dětem vzniká okamžikem narození jejich dítěte a trvá až do chvíle, kdy je dítě schopno se samo živit. (Kovářová, 2014, s. 38) Schopnost dítěte se živit nenastává tehdy, kdy dítě získá pravidelný zdroj příjmů, který stačí k jeho obživě, ale v momentě, co ukončí svoji soustavnou přípravu na budoucí povolání a je schopno pracovat s ohledem na jeho zdravotní stav. (Svoboda, 2014, s. 128) Vyživovací povinnost nekončí ani nabytí zletilosti dítěte, ale může trvat až do 26 let věku nebo déle v případě, pokud se dítě věnuje studiu jako přípravě na budoucí zaměstnání. Nicméně, takové studium musí být smysluplné, a nikoliv pouze účelové s cílem získat finanční podporu od rodičů. (Paloncyová a kol., 2019, s. 53, [online])

Zánik vyživovací povinnosti může být absolutní nebo relativní. Absolutní zánik vyživovací povinnosti konkrétního rodiče k dítěti nastává v případě úmrtí oprávněné osoby (dítěte) nebo povinné osoby (některého z rodičů). Dochází k němu i právní mocí rozhodnutí o osvojení dítěte. Relativně vyživovací povinnost zaniká tehdy, pokud je dítě schopno se samo živit. Relativita spočívá v tom, že dítě může ztratit schopnost se samo živit a vyživovací povinnost se znovu obnoví. Je však nutné brát v potaz, že dřívější rozsudky o výživném se staly neúčinnými, jakmile se dítě bylo schopno samo živit. Jestliže v tomto případě není výživné hrazeno dobrovolně, musí se dítě domoci stanovení výše výživného, která bude vynutitelná, soudní žalobou znovu. (Svoboda, 2014, s. 126)

Změna vyživovací povinnosti nenastává, jestliže má dítě jednorázový nebo přechodný příjem, který dlouhodobě nepokrývá jeho potřeby. Jedním z příkladů je

prázdninová brigáda. Dítě by mohlo být demotivované, kdyby nalezením přivýdělku ztratilo výživné. (Svoboda, 2014, s. 130)

Pokud dítě uzavírá manželství, přechází vyživovací povinnost na manžela nebo manželku, ale v případě, že to druhý nezvládá, protože např. studuje, může vyživovací povinnost rodičů stále platit. (Kancelář veřejného ochránce práv, 2020, s. 1, [online])

1.4 Stanovení výše výživného

Soud ukládá rodiči platit výživné na nezletilé dítě, které dosud není plně svéprávné za následujících okolností:

- rodiče nesdílí společnou domácnost a nechtějí se dohodnout na plnění vyživovací povinnosti
- rodiče sdílí společnou domácnost, ale vyživovací povinnost plní jen jeden
- je rozhodováno, kdo bude pečovat o dítě při rozvodu

Pokud mezi sebou rodiče mají dohodu, která je vhodná pro dítě, soud ji ve většině případů schvaluje. (Kancelář veřejného ochránce práv, 2020, s. 2, [online])

Pro stanovení výše výživného se přihlíží na potřeby dítěte (oprávněné osoby), ale také na schopnosti, možnosti a majetkové poměry rodiče (povinné osoby), kterému je placení výživného stanoven. Při posuzování těchto kritérií povinné osoby se zvažuje, zda se bez důležitého důvodu nevzdala výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti a nepodstupuje zbytečná finanční rizika. (§ 913 zákona č. 89/2012 Sb.) Se stanovením výše výživného probíhá mnoho sporů a debat v různých zemích. Některé z nich poukazují na to, že by měl existovat podrobný návod na určení výše výživného s ohledem na možné události, které v životě mohou nastat. Česká republika má obecnou právní úpravu a záleží tedy na soudci, aby zkoumal všechny skutečnosti a následně určil výživné individuálně. Je kritizováno především to, že děti ve stejném věku a se shodnými příjmy rodičů, mohou mít stanovené odlišné výživné. Navzdory tomuto však tabulky nemohou počítat s veškerými situacemi v životě, takže přes opakované debaty se jeví vhodnější tabulky nezavádět. (Kovářová, 2014, s. 31) Tabulky jsou vhodné pouze jako doplňující, orientační a doporučující nástroj při určování výše výživného. (Ministerstvo spravedlnosti, 2017, s. 31, [online])

Ministerstvo spravedlnosti v roce 2010 vydalo dokument *Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výživného*, jehož účelem bylo sjednotit rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti, a tudíž součástí byla i orientační tabulka pro určování výživného. (Ministerstvo spravedlnosti, 2022, s. 1, [online]) Rok před vydáním tohoto dokumentu byly Ministerstvem spravedlnosti osloveny soudy, s dotazem, jaké skutečnosti zohledňují při výměře výživného. Z odpovědí vyplynulo, že se jedná z pohledu potřeb dítěte především o jeho věk, zda navštěvuje předškolní či školní

zařízení, jeho zdravotní stav, jeho zájmy a záliby, množství mimoškolních aktivit, vlastní příjem dítěte a podíl dítěte na životní úrovni rodiče. Ze strany povinného rodiče jsou pak důležité skutečnosti jako je hodnota jeho majetku, jeho výdělečná možnost, náklady na bydlení, zda nepodstupuje nepřiměřená rizika, jeho další závazky kromě povinnosti k oprávněnému dítěti, jeho zdravotní stav a náklady s tím spojené, jaké má další vyživovací povinnosti a příjmy partnera, pokud spolu žijí. (Ministerstvo spravedlnosti, 2017, s. 16, [online]) Po 10 letech byla zpracována analýza tabulky, která byla shledána jako neodpovídající, a proto součástí analýzy je i návrh úprav doporučující tabulky. Následně byla analýza předložena k připomínkování odborné veřejnosti a dalším zájemcům. V srpnu 2022 Ministerstvo spravedlnosti dokončilo manuál k nové doporučující tabulce pro určování výživného. Tabulka nyní slouží jako nástroj pro veřejnost, aby si sama mohla zjistit orientační výši výživného, ale je uvedeno, že není schopna zohlednit veškeré zvláštnosti jednotlivých případů. (Ministerstvo spravedlnosti, 2022, s. 1, [online]) Tabulky, manuál i kalkulačka výše výživného jsou přístupné na webu www.vyzivne.justice.cz.

Tabulka 1: Tabulka s orientační doporučenou výší výživného na dítě jako procenta z čistého příjmu podle věku a počtu vyživovaných (Ministerstvo spravedlnosti, 2022, [online])

Věk	1 vyživovací povinnost	2 vyživovací povinnosti	3 vyživovací povinnosti	4 vyživovací povinnosti
předškolní do 5 let	14	12	10	8
1. stupeň ZŠ od 6 do 10 let	16	14	12	10
2. stupeň ZŠ od 11 do 15 let	18	16	14	12
ŠŠ a vyšší vzdělání nad 16 let	20	18	16	14
kontrolní částka	pevná spodní hranice	66 procent z příjmu nebo pevná spodní hranice	55 procent z příjmu nebo pevná spodní hranice	50 procent z příjmu nebo pevná spodní hranice

Obecně platí, že výživné je vždy nutno posuzovat případ od případu a je třeba zkoumat skutečnosti na straně dítěte i povinného. (Ministerstvo spravedlnosti, 2017, s. 15, [online])

1.5 Návrh na úpravu vyživovací povinnosti – snížení, zvýšení

Pokud dojde ke změně poměrů u některé ze stran, může soud změnit soudní rozhodnutí. Nejčastější důvody pro tento čin jsou na straně povinného, a to snížení příjmu, ztráta

zaměstnaní, dlouhodobá nemoc, odchod do důchodu, narození dalšího dítěte či jiný vznik vyživovací povinnosti nebo zlepšení majetkové situace. U oprávněného se to děje v případech zhoršení jeho situace, prohloubení nemoci, prohloubení invalidity, změny školního zařízení, nových zájmových kroužků a skončení vzdělávání. (Kovářová, 2014, s. 88)

1.6 Neplnění vyživovací povinnosti

Téměř každému pátému dítěti v České republice není placeno výživné. Nejčastějším důvodem neplacení výživného je, že ho povinný rodič odmítá platit, a tudíž dítě nedostává výživné vůbec, nebo je mu placeno nepravidelně. V obou případech se tento důvod týká zhruba třetiny dětí. Přesně stanovená částka výživného je vyplacena pravidelně 61 % dětí, dalších 4,6 % dětí dostávají sice výživné pravidelně, ale v nižší částce. Nepravidelně je následně hrazeno výživné 12,2 % dětem a až v 22,1 % nedostává dítě výživné vůbec. Nejčastěji je ve stanovené částce pravidelně výživné hrazeno, jestliže se rodiče rozvedli, a to přesněji v 70,9 % případů. Při rozchodu rodičů se jedná už jen o 52,5 % dětí, a pokud jejich rodiče nikdy nesdíleli společnou domácnost, je šance placení výživného v přesně stanovené částce od povinných rodičů nejnižší, přesněji 44,9 %. Zcela bez výživného jsou nejčastěji opět ty děti, u kterých jejich rodiče nežili nikdy ve společné domácnosti, konkrétně v 39 % případů. Podstatné je to, že s věkem oprávněného dítěte placení výživného nijak významně nesouvisí. Statisticky významné odlišnosti se objevují až při počtu dětí v rodině. Jestliže v rodině jsou dva a více sourozenců, dostanou výživné ve výraznější míře spíše než jedináčci. (Paloncyová a kol., 2019, s. 113-118, [online])

Pokud má povinný rodič problém s plněním své vyživovací povinnosti kvůli náhlým životním událostem, je důležité v první řadě o věci s druhým rodičem, co nejdříve komunikovat. Život přináší totiž různé složité situace, které mohou vést k dočasné ztrátě příjmů. Včasná komunikace může předejít některým krizovým situacím. (Ministerstvo spravedlnosti, 2023a, [online])

Jestliže totiž rodič neplní vyživovací povinnost, která je uložena pravomocným rozhodnutím ve lhůtě, jenž je k tomu určená, oprávněná osoba má nárok požádat o výkon rozhodnutí (exekuční řízení) a výživné vymáhat. To znamená, že soud nebo exekutor zajistí úhradu dlužného výživného z majetku povinného nebo z jeho příjmu. (Kovářová, 2014, s. 108) Dlužné výživné se snaží vymáhat přibližně třetina rodičů. (Paloncyová a kol., 2019, s. 113-117, [online])

Jsou dvě možnosti, jak se domoci nezaplaceného výživného, a to buď podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu prostřednictvím soudu nebo za pomoci soudního exekutora dle zákona 120/2001 Sb. V obou případech je předpoklad pro výkon rozhodnutí exekuční titul, kterým je rozhodnutí soudu, na jehož základě musí povinný

rodič platit výživné. Samotná dohoda rodičů nebo soudem neschválená dohoda není považována za exekuční titul. (Šmíd, Vacová, 2017, s. 142)

Zákon rozlišuje dva typy pohledávek – přednostní a nepřednostní. Podle názvu lze odvodit, že přednostní pohledávka bude mít před nepřednostní určitou přednost. Výživné se řadí mezi přednostní pohledávky. (§ 279 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb.)

1.7 Soudní výkon rozhodnutí

Již před rokem 2001 (před vznikem soudních exekutorů) v České republice existoval výkon rozhodnutí v režimu soudů. Tento systém stále existuje, ale v rámci tehdejší přípravy velké novely exekučního řádu bylo zvažováno jeho zrušení, až na několik výjimek. Fungovaly by pouze exekuce prováděné soudními exekutory. Důvodem měl být neefektivní způsob vymáhání. (Exekutorská komora ČR, [online])

Zvolí-li oprávněná osoba pro výkon rozhodnutí soud při vymáhání výživného na nezletilého, musí se s návrhem obrátit na okresní či obvodní soud podle místa bydliště dítěte. (Kovářová, 2014, s. 111) Za zletilého se návrh podává na okresní soud místně příslušný podle trvalého pobytu dlužníka. Provedením rozhodnutí není pověřen exekutor, ale soud ho provede sám prostřednictvím vlastních pravomocí a personálních a administrativních osob. Jednou z velkých nevýhod je, že sám oprávněný musí označit způsob provedení výkonu rozhodnutí v případě výkonu rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky. Exekutor majetek povinného aktivně dohledává, ale soud nikoliv. Oprávněný rodič musí znát například peněžní ústav a číslo účtu. Při srážkách ze mzdy je nutné označit zaměstnavatele povinného rodiče. (Exekutorská komora ČR, [online])

Podle občanského soudního řádu, pokud rodič, kterému není placeno výživné, nezná žádný příjem druhého neplaticího rodiče, může zažádat soud o pomoc. Na takovou žádost soud vyzve povinného, aby sdělil všechny skutečnosti jeho příjmů. Povinný je povinen odpovědět do jednoho týdne od doručení dopisu. Jestliže neuvede správné a všechny údaje, hrozí mu pokuta až ve výši 50 000,- Kč. (Francová, Dvořáková Závodská, 2018, s. 37-38)

1.8 Vymáhání v exekučním řízení

Před rokem 2001 vymahatelnost pohledávek činila kolem 3-5 %, ale v důsledku činnosti exekutorských úřadů se zvýšila až na 40 %. (Exekutorská komora ČR, [online])

V druhém případě výkon rozhodnutí probíhá tedy prostřednictvím soudního exekutora. (Kovářová, 2014, s. 108) Exekutor je fyzickou osobou, která disponuje akademickým vzděláním právního charakteru se složenými zkouškami, dále splnila zákonem stanovené požadavky k výkonu této profese a ministr spravedlnosti na návrh

Exekutorské komory České republiky ji jmenoval do exekutorského úřadu (Šmíd, Vacová, 2017, s. 143)

Rodič, kterému není hrazeno výživné, nepodává návrh u exekučního soudu, ale u soudního exekutora. (Šmíd, Vacová, 2017, s. 143) Exekuce se zahajuje na návrh rodiče, který si může zvolit jakéhokoliv soudního exekutora v České republice, jen ho musí v exekučním návrhu označit i s uvedením jeho sídla. Jakékoliv úkony exekutora jsou považovány za úkony soudu. Exekuční návrh musí obsahovat jména a příjmení účastníků, místo jejich trvalého pobytu, datum narození nebo rodné číslo, přesné označení exekučního titulu, uvedení povinnosti, která má být vymožena a údaj o tom, zda povinný vymáhanou povinnost určitým způsobem splnil a v jakém rozsahu (viz Příloha 1). Je nezbytné přiložit originál nebo ověřenou kopii exekučního titulu. (Ministerstvo spravedlnosti, 2023a, [online])

Jestliže exekuční návrh neobsahuje všechny potřebnosti, soudní exekutor oprávněného rodiče vyzve nejpozději do 15 dnů od obdržení návrhu, aby ho doplnil nebo upravil a určí mu lhůtu, do kdy to může provést. Exekutor posuzuje nejvhodnější způsob provedení exekuce a následně vydává exekuční příkaz. S exekutorem jsou povinni spolupracovat a sdělit skutečnosti o majetku povinného rodiče soudy, orgány státní správy a samosprávy, obce a jejich orgány, notáři, právnické a fyzické osoby, banky, pojišťovny apod. (Kovářová, 2014, s.113)

Exekuce probíhající u soudního exekutora je rychlá, účelná a dbá na ochrany práv účastníků a třetích osob. Exekutor může exekuci provádět všemi způsoby, které stanovuje zákon (současně nebo postupně). (Šmíd, Vacová, 2017, s. 144) Exekuční řízení týkající se vzájemné vyživovací povinnosti je osvobozeno od soudního poplatku. Náklady exekuce hradí povinný rodič. V případě zastavení exekuce, tak náklady hradí ten, kdo zastavení zavinil. Při zastavení exekuce pro nemajetnost povinného hradí výdaje exekutorovi oprávněný, avšak i zde se přihlíží, jestli zastavení exekuce pro nemajetnost oprávněný zavinil. Jen v 0,5 % případů je oprávněnému uloženo hrazení nákladů exekuce. (Ministerstvo spravedlnosti, 2017, s. 102, [online])

Dne 25.3. 2023 byla zažádána Exekutorská komora prostřednictvím Gmailu o sdílení statistických údajů ohledně vymáhání výživného prostřednictvím soudních exekutorů. ¹Nejnovější údaje jsou k dispozici za rok 2021, kdy bylo vedeno 3800 exekucí za účelem vymožení výživného na nezaopatřené dítě. V roce 2020 jich bylo vedeno o 1442 méně, a to 2368. V porovnání s rokem 2021, tak došlo k nárůstu počtu exekucí. Statistické údaje pro rok 2022 zatím nejsou k dispozici, ale lze předpokládat, že s účinností zákona č. 588/2020 Sb., zákon o náhradním výživném budou tyto počty vyšší.

¹ Emailová adresa byla získána prostřednictvím stránek www.ekcr.cz dne 25.3. 2023

1.9 Způsoby provedení exekuce

Soudní exekutor posuzuje, jakým způsobem bude exekuce provedena a následně vydá exekuční příkaz ohledně majetku, který má být exekucí zasažen. Cíl exekuce spočívá v úplném vynucení splnění vymáhané povinnosti. Podle § 59 exekučního řádu lze exekuci provést zaplacením peněžité částky následujícími způsoby (Ministerstvo spravedlnosti, 2023a, [online]):

- srážkami ze mzdy a jiných příjmů
- přikázáním pohledávky
- prodejem movitých věcí a nemovitých věcí
- postižením obchodního závodu
- správou nemovité věci
- pozastavením řidičského oprávnění

1.9.1 Srážky ze mzdy

Prvním způsobem provedení exekuce jsou srážky ze mzdy. Důvodem je předpoklad, že každá fyzická osoba by měla mít příjem ze své hospodářské činnosti, a to nejčastěji mzdy. (Winterová, Macková 2022, s. 78) Tento způsob se týká i dávek sociálního zabezpečení a jiných příjmů. Exekuce může být vedena například na podporu v nezaměstnanosti, nemocenskou, peněžitou pomoc v mateřství a stipendia. (Francová, Dvořáková Závodská, s. 37). Při určování rozsahu srážek ze mzdy se počítá již s čistou mzdou. Dlužníkovi není možné strhnout základní nezabavitelnou částku, jejíž způsob výpočtu upravuje nařízení vlády č. 595/2006 Sb. Je odkazováno na zákony sociálního zabezpečení upravující pojem a určení výše životního minima, a to na zákon č. 110/2006 Sb. o životním a existenčním minimu a na zákon, který upravuje normativní náklady na bydlení v daném roce. (Winterová, Macková a kol, 2022, s. 76)

1.9.2 Přikázání pohledávky z účtu

Další způsob je exekuce přikázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu. Peněžním ústavem je označována banka a všechny další subjekty, které podle zákona mohou vést účty. V momentě, kdy je peněžnímu ústavu doručen exekuční příkaz, ztrácí povinný právo peněžní prostředky vybírat, použít tyto prostředky k platbám nebo s nimi jinak nakládat, a to až do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství. Exekuce probíhá formou, kdy je bankovní účet nejprve zablokován a následně se z něj prostřednictvím

zůstatku na účtu vyplatí dluh rodiči, který má výživné dostávat. (Winterová, Macková a kol., 2022, s. 94-96)

1.9.3 Prodej movitých věcí

Třetí variantou je exekuce prodejem movitých věcí. Povinnému rodiči jsou zabaveny movité věci a následně jsou zpeněženy (nejčastěji v dražbě). Mezi movité věci řadíme i hotovost, cenné papíry a další listiny. Některé věci jsou z exekuce vyloučeny, aby byl povinný chráněn. Zákon prodej vylučuje, jelikož by byl buď v rozporu s dobrými mravy nebo jsou nezbytně potřebné k uspokojování základních potřeb povinného. Zabaveny nesmí být běžné oděvní součásti, obvyklé vybavení domácnosti (postel, stůl, lednice, sporák apod.), snubní prsteny, fotky, hotovost do částky odpovídající dvojnásobku životního minima, dále zvíře, které je pro osobu jako společník a další podle občanského soudního řádu. Exekuce je provedena sepsáním věcí, které budou v exekuci prodány a dále zjištěním jejich skutečné ceny. Po prodeji neboli zpeněžení věci, dojde k uspokojení oprávněného. (Winterová, Macková a kol., 2022, s. 103-105)

1.9.4 Odebrání řidičského oprávnění

V roce 2012 byl přijatý zákon č. 396/2012 Sb., který mimo standartních způsobů exekuce zavedl možnost pozastavení řidičského oprávnění. To znamená, že řidiči, který neplní vyživovací povinnost, bude odebráno právo řídit motorová vozidla. Tento postih byl zaveden převážně kvůli neplnění vyživovací povinnosti. (Ministerstvo spravedlnosti, 2017, s. 102, [online]) Příkaz k pozastavení řidičského oprávnění povinného rodiče se vydává v rámci exekučního řízení. Exekutor může exekuční příkaz vydat tehdy, jestliže je vymáhán nedoplatek výživného na nezletilé dítě. (Králičková, Telec, 2014, s. 31) Zákonem č. 298/2017 Sb. bylo provedení exekuce rozšířeno na děti do 26 let, jestliže se připravují na své budoucí povolání (Šmíd, Vacová, 2017, s. 151) Exekuční příkaz je předán oprávněnému, povinnému a orgánu, který vede registr řidičů. Pozastavení řidičského oprávnění nastává dnem doručení exekučního příkazu povinnému. Jestliže povinný zaplatí dluh na výživném nebo prokáže, že nezbytně potřebuje své řidičské oprávnění k uspokojování svých základních potřeb a osob, ke kterým má stanovenou vyživovací povinnost, bude exekuční příkaz zrušen. (Králičková, Telec, 2014, s. 31) Protože pokud by svůj řidičský průkaz využíval k povolání např. taxikář, řidič z povolání a byl by mu zabaven, nebyl by tento způsob vymození výživného efektivní, jelikož by ztratil zdroj příjmu. V případě, že by neodevzdal neplatící rodič svůj řidičský průkaz dobrovolně, může mu být odebrán např. policií při silniční kontrole. (Vacová, 2017, s. 167-169)

Tento způsob na rozdíl od většiny způsobů exekuce nevede k přímému vynucení dlužného plnění výživného. Účel spočívá v omezení života neplatícího rodiče, aby ho to donutilo uhradit dlužné výživné. Jedná se o zásah do práv povinného rodiče s úmyslem, aby toto omezení nezasahovalo do práv ostatních členů rodiny, pokud rodič nějaké má. V případě, pokud by byl za účelem exekuce prodán automobil, tak by tím zanikla možnost užívat automobil všem ostatním členům rodiny. Navíc se může stát, že cíleně je vlastníkem automobilu jiná osoba, přestože dlužník by využíval auto pro své potřeby. Odebrání řidičského průkazu dlužníkovi není tak invazivní, protože se jedná pouze o dočasnou záležitost, zatímco pokud se prodává dlužníkův majetek za účelem vymožení, je to trvalé. (Vacová, 2017, s. 167-169)

1.10 Trestný čin zanedbání povinné výživy

Neplnění vyživovací povinnosti je posuzováno také jako trestný čin a může s sebou nést trestněprávní následky. (Kovářová, 2014, s. 116) Přesněji se jedná se o trestný čin zanedbání povinné výživy, který je obsažen v § 196 trestního zákoníku a je zařazen do skupiny trestných činů proti rodině a dětem. (zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník) Podle tohoto ustanovení, kdo neplní svou zákonnou vyživovací povinnost déle než 4 měsíce, a to i z nedbalosti, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok. Pokud se dokonce povinný úmyslně vyhýbá plnit tuto povinnost, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta. Dále odnětím svobody na 6 měsíců až 3 roky bude potrestán povinný, který z důvodu zanedbání povinné výživy vystavil oprávněnou osobu nebezpečí nouze. (§ 196 zákona č. 40/2009 Sb. trestní zákoník.)

Úmyslné vyhýbání se plnění vyživovací povinnosti může zahrnovat například odmítání práce, která je povinnému nabídnuta Úřadem práce, nebo výpovědi z pracovního poměru způsobené absencemi či alkoholem, což má za důsledek, že povinný nikde nepracuje. Úmyslem může být i to, jestliže se povinný vzdá majetkového prospěchu, což by bylo například prodej firmy pod cenou nebo darování bytu. (Kovářová, 2014, s. 117)

V trestním zákoníku je tímto vyjádřen pohled státu na ochranu rodinných vazeb a prostředí. I přesto je každoročně pro tento skutek v České republice stíháno velké množství osob. (Kovářová, 2014, s. 116) Odsouzené můžeme dělit do dvou skupin – odsouzení za neplnění vyživovací povinnosti a odsouzení za jinou trestnou činnost. Pokud by povinný chtěl hradit výživné z vězení, tak má velmi omezené pracovní možnosti. Pravděpodobně nenalezne ve věznici využití se svojí kvalifikací a také každá věznice nemusí mít možnost pracovního zařazení. (Kovářová, 2014, s. 114) V případě, že povinný rodič dodatečně uhradí výživné (před vyhlášením rozsudku), může se trestu legálně vyhnout. Nazýváme to jako tzv. účinnou lítost. (Höhne, Paloncyová, 2019, s. 54, [online])

Od roku 2014 se trestný čin zanedbání povinné výživy každoročně snižuje. Jedná se o jeden z nejčastějších vyskytujících se trestných činů. V roce 2021 bylo obžalováno celkem 5178 osob a podán návrh na jejich potrestání. (Nejvyšší státní zastupitelství, 2022, [online]) Trestány by měly být jen ty nejzávažnější případy neplacení výživného, protože by si povinný rodič měl v co nejširší míře zachovat možnost výdělečné činnosti. (Ministerstvo spravedlnosti, 2017, s. 114, [online])

Problémem u trestného činu zanedbávání povinné výživy je vysoký počet recidivujících pachatelů, a to přibližně 50 %. Lze konstatovat, že někteří odsouzení už rezignovali na svoji povinnost hradit výživné. Jak již bylo zmíněno, možnost výdělku je ve vězení omezená, což znamená, že dluh na výživném pouze narůstá. (Ministerstvo spravedlnosti, 2017, s. 115, [online])

1.11 Výživné ve vztahu s mezinárodním prvkem

Rodiče nebo manželé, kteří jsou příslušníky rozdílných států mají řízení před soudem složitější, avšak tyto situace nejsou až tak časté. Nicméně v budoucnu se předpokládá větší nárůst této problematiky. (Kovářová, 2014, s. 121) Ústředním orgánem v České republice, pokud se vymáhá výživné ze zahraničí je Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí (ÚMPOD). (ÚMPOD, 2023b [online])

Vyživovací povinnost je upravena dokumenty mezinárodního a evropského práva, ale také dvoustrannými smlouvami, které s Českou republikou uzavřely jiné státy. Některé ze smluv, které platí doposud, jsou velmi staré a často vyvstávají sporné otázky, protože smlouvy nejsou jednoznačné. (Kovářová, 2014, s. 122) Státy mají mezi sebou různé právní závazky, podle kterých je pak výživné vymáháno např. Haagská úmluva o vymáhání výživného z roku 2007. Jelikož každý stát má jiné podmínky, tak pracovník ÚMPODu rodiči, jemuž není hrazeno výživné, podrobně vysvětlí a následně popíše možnosti, které má. Činností ÚMPODu při vymáhání výživného je vícero, za prvé zajištění překladu potřebných listin a sestavení kompletní žádosti o vymáhání výživného ze zahraničí. Dále společně s rodičem pracovník vypočítává aktuální dluh na výživném. Úřad spolupracuje i s českými soudy a zprostředkovává komunikaci mezi rodičem a zahraničními orgány. Doba na vymození výživného není jednoznačná a může se lišit. V některých případech se doba pohybuje kolem půl roku, avšak v jiných se doba může protáhnout až na několik let. Vysoká úspěšnost vymáhání je ze států Německo, Polsko, Slovensko, Rakousko, Švédsko, USA a Austrálie. Problematické vymození výživného je ze států arabských, asijských, afrických, latinskoamerických a dále Itálie, Španělsko, Řecko nebo Izrael. (ÚMPOD, 2023b, [online])

Nejčastěji je výživné ze zahraničí zasíláno na depozitní účet Úřadu, který se domluví s oprávněným, jak ho chce následně vyplatit, jestli v cizí měně nebo v korunách.

Pokud oprávněný nezná bydliště povinného, může se úřad obrátit na orgány dané země, které se pokusí zjistit, kde se povinný rodič zdržuje. (ÚMPOD, 2023a, [online])

2 Propojení se sociální politikou

Tato problematika patří do oblasti rodinné politiky. Podle Krebse (2015, s. 381) se podpora rodinné politiky převážně realizuje prostřednictvím právních, ekonomických a sociálních opatření. Rodina je podle něj považována za základní sociální jednotku ve společnosti. Rodiče mají plnit čtyři hlavní funkce rodiny, které jsou nezbytné pro správný vývoj a rozvoj dítěte. Mezi tyto funkce patří funkce biologická, ekonomická, výchovná a sociální. Podpora rodin vzhledem k rodinné politice se rozděluje na přímou a nepřímou finanční podporu.

Přímá finanční podpora, kterou stát poskytuje rodiči s nezaopatřeným dítětem nebo zletilému nezaopatřenému dítěti v případě neplacení výživného ze strany povinného rodiče, se nazývá náhradní výživné. (§ 1 zákona č. 588/2020 Sb.) Dávka byla po dlouhých debatách zavedena k 1. červenci 2021 kvůli špatné situaci v oblasti placení výživného na nezaopatřené děti povinnou osobou a neuspokojivé a nízké úspěšnosti vymahatelnosti. (Höhne, Tůmová, Paloncyová, 2022, s. 7, [online])

Náhradní výživné je zakotveno v zákoně č. 588/ 2020 Sb., zákon o náhradním výživném. Jedná se o velmi netypickou sociální dávku, protože na rozdíl od ostatních sociálních dávek tuto dávku bude stát po dlužníkovi vymáhat. V tomto zákoně se prolínají hlavně principy sociálního zabezpečení s civilním právem. (Janková, Obermannová 2021, s. 1-2)

Oprávněnou osobou je nezaopatřené dítě uvedené v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, které má trvalý pobyt na území České republiky. Zákon uvádí i výjimky, kdy dítě nemusí splňovat podmínku trvalého pobytu, a i přesto vznikne nárok na náhradní výživné. Jedná se o případy cizinců, které upravují mezinárodní smlouvy a předpisy. Nezaopatřené dítě, které je svěřené do pěstounské, předpěstounské nebo poručenské péče a náleží mu příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o sociálně – právní ochraně dětí nebo je v plném zaopatření pro děti a mládež, není osobou oprávněnou, neboť je plně finančně zajištěné. (Janková, Obermannová, 2021, s. 4-5)

Nárok nevzniká faktem, že povinná osoba výživné nehradí, ale hlavní základní podmínkou je probíhající řízení o soudním výkonu rozhodnutí nebo exekuční řízení. Osoba, k jejíž rukám má být výživné hrazeno, tak plní skutečnost, že výživné aktivně vymáhá. Nárok na náhradní výživné vzniká i v případě, že je exekuce nebo soudní výkon rozhodnutí zastaven pro nemajetnost povinné osoby. Podmínkou je, že musí být řízení zastaveno v období posledních čtyř měsíců před podáním žádosti o náhradní výživné. I přestože se jeví pohledávka jako nedobytná, tak oprávněná osoba použila všechny dostupné nástroje vymahatelnosti práva, a proto nárok na náhradní výživné vznikne a bude zachován. Jestliže však byla exekuce nebo soudní výkon rozhodnutí zastaveny před delší dobou, než jsou 4 měsíce, nárok nevzniká, jelikož se majetkové poměry povinné osoby mohly změnit. (Janková, Obermannová, 2021, s. 8-9)

Náhradní výživné je stanoveno ve výši stanovené vyživovací povinnosti, kterou povinná osoba nehradí. Maximální výše dávky činí 3000 Kč měsíčně po dobu nejvýše 24 měsíců nebo skončením nezaopatřenosti oprávněné osoby. Pokud povinná osoba hradí pouze část, je doplácen rozdíl opět pouze v maximální výši 3000 Kč. Doba dávky je stanovena na 24 měsíců, což označuje 24 výplat náhradního výživného. Nemusí se jednat o kontinuální vyplácení. Jestliže je však 24 splátek vyplaceno, nelze již zažádat o dávku znovu. Pokud povinný výživné hradí a dávka je tedy přiznána v celkové výši 0,- měsíčně, tyto nulové splátky nebudou započítány do celkové výše 24 splátek. To znamená, že pokud je náhradní výživné pobíráno po dobu 8 měsíců a následně začne povinný platit po dobu 6 měsíců, poté opět přestane, tak zde přetrvává stále nárok na 16 měsíců výplaty náhradního výživného. (Janková, Obermannová, 2021, s. 10-14)

Jedná se o nepojistnou sociální dávku a je nutno každé 4 měsíce dokládat aktuální informace o (ne)placení výživného. Orgán, který rozhoduje o náhradním výživném je Úřad práce prostřednictvím krajských poboček nebo pobočky pro hlavní město Prahu. (Janková, Obermannová, 2021, s. 2) Pokud je výživné vymáháno ze zahraničí, musí rodič, kterému výživné není hrazeno, přiložit doklad, který dokazuje návrh na výkon rozhodnutí příslušnému orgánu v zahraničí nebo, že na ÚMPODu byla podána žádost o vymáhání výživného. (§ 7 odst. 4 zákona č. 588/2020 Sb.)

Pokud se rodina ocitne v nouzi, může požádat kromě náhradního výživného o jiné sociální dávky. Opatření státu, které je zaměřené především na podporu rodin, se nazývá systém státní sociální podpory. V tomto systému je uplatněn princip solidarity mezi vysokopříjmovými rodinami a nízkopříjmovými rodinami nebo bezdětnými rodinami s rodinami s dětmi. (Krebs, 2015, s. 299) Jednou z dávek je přídavek na dítě, jenž představuje pravidelnou podporu pro rodiče, kteří potřebují pomoc s náklady na výchovu a výživu svých dětí. Přídavek je dostupný pro nízkopříjmové rodiny a výše se poskytuje ve 3 stupních podle věku dítěte od 830,- do 1580,- Kč. Nárok vzniká tehdy, pokud příjem rodiny nepřekročí 3,4násobek životního minima rodiny. Příspěvek lze čerpat až do 18 let, kdy podává žádost rodič a následně do 26 let, pokud dítě studuje a samo podá žádost. O tento přídavek se žádá na Úřadu práce. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2023, [online])

3 Propojení s teoriemi a metodami sociální práce

Ve 20. století vykrytalizovaly tři odlišné přístupy, které se od sebe odlišují svými filozofickými východisky a praktickými důsledky. Tyto přístupy jsou označovány jako tzv. malá paradigma. Jejich rozdíl spočívá v chápání ústředního konceptu sociálního fungování. Termín sociální fungování má mnoho definic, ale v současné době ho lze chápat jako cíl sociální práce. (Matoušek., 2012, s. 187) Z pohledu na téma z perspektivy paradigmat sociální práce je tato tematika spojena s poradenským paradigmatem. Další paradigma jsou označována jako terapeutické a reformní paradigma.

Poradenské paradigma neboli sociálně právní pomoc, spočívá v tom, že sociální fungování závisí na schopnosti zvládat problémy a na přístupu k odpovídajícím informacím a službám. Pomoc klientům je především realizována prostřednictvím informací, kvalifikovaným poradenstvím, zpřístupňování zdrojů a mediací. V tomto paradigmatu jsou klíčové znalosti práva, sociologie a psychologie. (Matoušek a kol., 2012, s. 188)

Všechny pomáhající profese se dnes zabývají určitým typem poradenství. Důležité schopnosti člověka jsou komunikovat, spolupracovat, pracovat s informacemi, rozhodovat se a učit se. Rady získáváme nejen od kvalifikovaných odborníků, ale především i od přátel, rodičů, příbuzných, dále různých vzdělávacích, sociálních či náboženských institucí nebo také v tisku a médiích. Podle M. Scallyho a Hopsona se poradenství rozlišuje na šest typů pomoci. Jeden z šesti typů pomoci je pomáhání podáním jednoduchých a věcných informací. Tento typ označuje osoby, kterým stačí pro řešení jejich situace například nějaký návod, jak vyplnit příslušný formulář nebo rada na co přesně mají v daném systému nárok. (Matoušek, 2008, s. 85)

Zákon o sociálních službách dělí poradenství v sociální práci na dva druhy, a to základní sociální poradenství a odborné sociální poradenství. Výsledkem poradenství je získání informací, které danému člověku nebo skupině pomůže zvýšit rozsah znalostí nebo dovedností a pomůže jim řešit dané problémy. (Matoušek, 2008, s. 83-85)

Velmi důležitá je už samotná prevence vzniku dlužného výživného, která by se mohla snížit zavedením tzv. Cochemské praxe. Rodiče se v některých případech snaží vypořádat s nepříznivou a neočekávanou situací a bojují proti sobě prostřednictvím dětí. (Kovářová., Mertin, Hermanová, 2022, s. 9) Cochemská praxe je přístup v řešení rodičovského konfliktu při rozvodu, který se začal aplikovat v roce 1992 v Německu. V České republice se nejedná o masivní trend, i když některé soudy ho už začaly aplikovat. Jedná se o interdisciplinární spolupráci, přičemž spolupracují všechny zainteresované profese (soudci, advokáti, manželští poradci, mediátoři, pracovníci OSPODu) v rámci zájmu dítěte a dospělých členů rodiny. Narážíme tu nejenom na pomoc dětem, ale i jejím rodičům. Jestliže rodiče nedosáhli dohody, mohou být sociálním pracovníkem doprovázeni do manželské poradny v nejbližším možném termínu, přičemž

tento postup jistí soud. Důležitým pozitivem je i rychlost celého řízení, které trvá přibližně dva měsíce. (Nováková, Matoušek, 2017, s. 72)

Primární cíl Cochemské praxe není řešení otázky ohledně výživného, ale při správné dohodě a podpoře obou rodičů, tak vůbec nemusí dojít k jeho neplacení. Cochemská praxe vznikla především jako reakce na nedostačující nástroje při vypořádání se s negativními důsledky, ke kterým dochází při rozvodu. Při dnešním standardním postupu OSPOD dělá šetření v obou domácnostech, přičemž se stává, že poskytuje poradenství pouze jednomu z rodičů, a tím pádem domněle nebo skutečně vytváří koalici s tímto rodičem. Soudní znalec musí vytvořit posudek, kdo by byl „vhodnější rodič“. Po rodičích je požadována domluva či dohoda, ale přitom musí svoje schopnosti být lepším rodičem obhajovat a jsou stavěni proti sobě. Opatrovnické řízení v rámci průměrné délky pak trvá až dva roky. Konflikt rodičů při rozvodu či rozchodu je mimo jiné pro dítě traumatizující situace. (Nováková, Matoušek, 2017, s. 72-73)

Při řešení rodinných rozepří, mohou mediační systémy směřovat k tomu, aby byly chráněny nejlepší zájmy a blaho dětí. Mělo by se dosahovat smírné cesty, aby se odstranily důsledky rodinných rozvatů a současně snížil ekonomické a sociální náklady. (Matoušek, Kodymová, Koláčková, 2010, s. 45)

Organizace WOMAN FOR WOMAN na základě jejího projektu Servis rodiny spolupracuje s některými okresními soudy a snaží se edukovat rodiče, kteří se rozvádějí, aby věděli, jaké mají práva a povinnosti s účelem zmírnit dopady na děti. K vytvoření rodičovského plánu jsou pak dostupné různé formy mediace a terapie. (WOMAN FOR WOMAN, 2022, [online])

Dalším řešením při neplacení výživného může být metoda sociální práce zvaná rodinná konference. Jedná se o shromáždění členů rodiny a dalších zainteresovaných osob, které by mohli pomoci v řešení problému. V tomto případě by to mohl být dluhový poradce, jestliže má neplatící rodič více pohledávek, nebo pracovník OSPODu. Tento přístup podporuje vyřešit problémy vlastními silami. Klíčovým člověkem je koordinátor rodinné konference, který mapuje důležité osoby pro rodinnou konferenci a s klientovým souhlasem je následně kontaktuje. Kontaktovaným osobám koordinátor vysvětlí, co je samotná rodinná konference a zeptá se jich na jejich účast. Koordinátor nemusí být sociální pracovník, ale musí být vyškolen v rodinné konferenci. Pouze vyškolená osoba může být i lepší při pořádání rodinné konference, protože sociální pracovník se snaží většinou vyřešit daný problém rodiny a nenechává rodinu, aby si ho vyřešila sama. (Matoušek, Křišťan, 2013, s. 305)

Na začátku rodinné konference koordinátor vyzve účastníky k představení se a následně jim vysvětlí cíl a podpoří komunikaci mezi účastníky. V dalším průběhu konference nemusí být přítomen v místnosti, jelikož řešení mají hledat samotní členové rodiny a další zúčastnění. Po skončení pomáhá rodině shrnout následný plán. (Matoušek, Křišťan, 2013, s. 305-306)

4 Legislativní ukotvení

Celá desetiletí se hledají nejlepší cesty k vymožení vyživovací povinnosti, které by poskytly rychlé a účinné řešení. (Vacová, 2017, s. 164). Podle obecného občanského zákoníku z roku 1811 byl odpovědný za výživu manželských nezletilých dětí v první řadě otec. (Vrba, 2018, [online]) V té době měla proběhnout reforma manželského práva, která však dlouho nebyla uskutečněna, a proto bylo manželské a rodinné právo měněno řadou dílčích zákonů. (Veselá, 2005, s. 78) Pro ochranu těch, kteří měli nárok na zajištění výživy byl později přijat i zákon č. 4/1931 Sb. neboli tzv. alimentární zákon, který vyžadoval, aby povinná osoba bez majetku nebo stálých příjmů pracovala podle svých schopností a možností a plnila tím své závazky. Pokud vyživovací povinnost nebyla plněna úmyslně nebo z nedbalosti a oprávněná osoba se ocitla v nouzi, byla povinná osoba potrestána vězením od jednoho týdne až do šesti měsíců nebo měla odebráno právo volit do obcí. Přijetí tohoto zákona bylo z důvodu poklesu mravnosti ve válečné a poválečné době, krize manželství a šířící se neodpovědností rodičů k dětem jak nemanželským, tak i těm manželským. (Vacová, 2017, s. 164-166) Nicméně až později byl přijat zákon č. 265/1949, který navazuje na zákony předešlé, ale nerozlišuje děti podle jejich původu na manželské a nemanželské. V zákoně je ukládána povinnost oběma rodičům k výchově a výživě stejně bez ohledu na to, zda jsou manželským svazku. Manželství bylo nově vnímáno a charakterizováno jako dobrovolné a trvalé společenství muže a ženy. (Veselá, 2005, s. 89-91). Na koncepci tohoto zákona navázal i zákon č. 94/1963, zákon o rodině. (Vrba, 2018, [online])

Současně od 1.1. 2014 je vyživovací povinnost nově upravena a zařazena v rodinném právu v druhé části občanského zákoníku. (část 2 zákona č. 89/2012 Sb.) Tento zákon přinesl změnu v pojmosloví, kdy bylo slovo „výživa“ nahrazeno za slovo „výživné“ a tento pojem je nyní obsahově širší než v předešlé zákonné úpravě. (Vrba, 2018, [online]) I přestože došlo k řadě podstatných změn, úprava v hrubých rysech zůstala velmi podobná, pokud je počítána doba od účinnosti alimentárního zákona. Už tehdy bylo zřejmé, že není-li dodržována vyživovací povinnost, má to dopad na celou společnost. (Vacová, 2017, s. 165)

Je důležité zmínit, že práva a povinnosti, které vyplývají z existence výživného k nezletilému jsou nepřevoditelná. Právo na výživné je plněním, které je spjato s osobami oprávněného a povinného a nelze se ho vzdát do budoucna a ani za dobu minulou, kdy nebylo plněno. Právo na výživné dítěte je odrazem nezadatelného práva na život a zdraví v Listině základních práv a svobod čl. 1,6, a 10. (Svoboda, 2014, s. 109)

5 Analýza potřeby

Ze Strategického rámce vyplývá, že v České republice je do roku 2030 jedním z bodů k dosažení změny (konkrétně 110.) podpora věnovaná rodinám se specifickou potřebou. V této skupině jsou uvedené i neúplné rodiny. Stát jim podle strategického rámce má napomoci, aby mohly včas disponovat výživným pro své děti. Tyto rodiny bývají velmi často ohroženy relativní i absolutní chudobou. (Úřad vlády České republiky, 2017, [online]) Podle Krebse (2015, s. 118) je termín chudoby víceznačný. Chudobu vnímá společnost i samotní chudí odlišně. Popisuje ji jako „...stav, který je důsledkem nerovného přístupu k rozdělovanému bohatství společnosti, k jejím materiálním zdrojům, kdy životní podmínky a uspokojení základních potřeb nejsou v potřebné míře zabezpečeny dostatečnými zdroji (příjmy, statky) a kdy tyto příjmy nelze z nějakých objektivních příčin zvýšit a kdy občan nedisponuje ani jinými zdroji či majetkem, který by mu umožnil získat prostředky ve výši, která je společností uznána jako minimální.“

Tento cíl byl částečně naplněn, když vstoupil dne 1.7.2021 v účinnost zákon č. 588/2020 Sb., zákon o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů, avšak podle tiskové zprávy od Ministerstva práce a sociálních věcí a Úřadu práce původně ministryně Maláčová předpokládala, že by náhradní výživné mělo pomoci až 24 tisícům dětem.

„Jsem si jistá, že náhradní výživné pomůže zejména samoživitelkám a samoživitelům, kteří se nemohou domoci svého práva. Předpokládáme pomoc až pro 24 tisíc dětí, které prostě nemohou dopláct na to, že se na ně druhý rodič vykašlal. Je to výborná zpráva, že po více než patnácti letech diskusí jsme náhradní výživné vybojovali a můžeme pomáhat tam, kde je to opravdu potřeba.“ (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2021, [online])

Ze souhrnné výzkumné zprávy VÚPSV z roku 2022, která byla zpracována po roce zavedení nové dávky, však vyplývá, že žádostí bylo mnohem méně, než se očekávalo. Data potvrzují pokles počtu podaných žádostí o náhradní výživné. První měsíc po uvedení zákona v účinnost bylo žádostí nejvíce, konkrétně 2148. Postupem času se počet snižoval, výjimku tvoří leden a květen 2022. (Höhne, Tůmová, Paloncyová, 2022, s. 12, [online])

Tabulka 2: Počet podaných nových žádostí o náhradní výživné v daném měsíci (červenec 2021 až květen 2022) (Náhradní výživné, 2022, [online])

	2021						2022				
	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	leden	únor	březen	duben	květen
Počet nových žádostí	2 148	1 396	1 184	958	886	471	746	623	652	519	618

5.1 Příčiny problému a dopad na cílovou skupinu

V rámci analýzy potřebnosti byl nalezen článek projektu Vaševýživné.cz (více o projektu v kapitole 2.2.2), která uskutečnila průzkum na téma náhradního výživného se vzorkem 500 rodičů samozivitelů. Následně bylo požádáno o sdílení dat z tohoto výzkumu prostřednictvím emailové komunikace dne 31.1.2023². Výsledky průzkumu ukázaly, že až 30 % rodičů se domnívá, že na náhradní výživné nedosáhne a jejich snaha bude zbytečná. Dalších 28 % postrádá dostatek informací k této pomoci a ve 12 % si rodiče nejsou jisti, kdo jim může pomoci a na koho se s žádostí obrátit. Na otázku, co vnímají jako největší překážku, pak odpovídají větami: *“Na náhradní výživné nemám nárok”* nebo *“Chybí mi dostatek informací a nevím, na koho se obrátit.”* Mnoho rodičů si stále není jisto, o které dávky ze státního sociálního systému mohou žádat. Tento projekt sděluje, že se na ní obrací rodiče s mylnými informacemi, které získali.

Podle VÚPSV je efektivní šíření informací o dostupných zdrojích pro rodiny v těžkých životních situacích klíčové pro zvládnutí a nalezení potřebné podpory. Je důležité identifikovat cílovou skupinu a zajistit, aby informace byly prezentovány ve formě, která je srozumitelná. Následující tabulka znázorňuje Zdroj 1 a Zdroj 2. Zdroj 1 ukazuje, kde se rodiče dozvěděli poprvé o nové dávce náhradního výživného a Zdroj 2, kde hledali následující informace. Analýza tabulkových dat ukazuje, že zhruba každý desátý respondent se dozvěděl o dávce náhradního výživného přes sociální síť a různá diskusní fóra, ale další podrobnější informace hledal již každý sedmý respondent na sociálních sítích. (Höhne, Tůmová, Palonciová, 2022, s. 45, [online]) Na sociálních sítích mohou být k dispozici informace poskytované neodborníky, kteří nemusí mít dostatečné znalosti o daném tématu, což může vést k neefektivnímu řešení situace pro rodiče. Navíc, jak již bylo zmíněno, v oblasti dlužného výživného se často objevují mýty a nepřesné informace.

² Emailová adresa byla získána prostřednictvím stránky www.vasevyzivne.cz dne 31.1.2023

Tabulka 3: Zdroje informací o dávce náhradní výživné (Náhradní výživné, 2022, [online])

	Zdroj 1	Zdroj 2	Procenta ze všech odpovědí
V médiích (TV, rozhlas, tisk, internet)	39,9	23,8	31,9
Na Úřadu práce	23,4	26,8	25,1
Od rodiny, blízkých přátel	15,0	20,9	18,0
Na sociálních sítích (FB, webová fóra)	11,3	17,8	14,6
U neziskových organizací	5,5	7,2	6,3
Osoba, která pomáhá s vyřizováním – právník, advokát, soudce, exekutor	2,2	1,6	1,9
Orgán péče o děti (OSPOD, sociální pracovníci)	1,1	0,7	0,9
Policie	0,7	0,4	0,6
Jiné zdroje	0,9	0,8	0,8
Počet odpovědí	899	899	1798

Z dat Českého statistického úřadu pro rok 2022 vyplývá, že v České republice používá sociální sítě, mezi které se řadí Facebook, Instagram či Twitter, zhruba 5 milionů osob, tj. 58 % jednotlivců starších 16 let. Český statistický úřad shromáždil první údaje o používání sociálních sítí v České republice v roce 2009. V té době bylo na sociálních sítích aktivních 5 % osob. K nejvýznamnějšímu nárůstu počtu uživatelů došlo mezi lety 2009 až 2012, a to z 5 % na 31 %. Ze zkoumané skupiny osob, tedy od šestnácti let, jsou sociální sítě nejčastěji využívány ve věkové kategorii 16-24 let. Z této skupiny je alespoň na jedné sociální síti aktivních 96 % jedinců. Na druhém místě je věková kategorie 25-34 let, a to konkrétně s 94,5 %. Nejnižší zastoupení má věková skupina 75+ s 5,2 %. (ČSÚ, 2022, [online])

V rámci analýzy potřebnosti bylo také prozkoumáno několik Facebookových skupin pomocí klíčových slov: dlužné výživné, výživné, rozvod a děti. Byly vyhledávány dotazy ohledně problematiky dlužného výživného. Ve většině skupinách jsou členové velmi aktivní a neprobírají v nich pouze tuto problematiku. Skupiny jsou převážně soukromé, ale některé jsou i veřejné. V rámci citlivosti tématu, zachování osobních údajů a anonymity nejsou jména ani přesné skupiny, kde byly dotazy nalezeny, uvedeny. (viz Příloha 2)

Povinnost poskytnout veškeré informace a pomoc při uplatnění nároku dítěte na výživné při vymáhání výživného mají orgány sociálně-právní ochrany dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Veřejný ochránce práv Stanislav Křeček upozornil na přicházející kolaps OSPODů. Největším problémem je přetížení stávajících sociálních

pracovníků z důvodu nedostatečného obsazení úřadů, v důsledku toho, že povinnosti přibývá a vedení se potýká s vysokou fluktuací zaměstnanců a o výběrová řízení není zájem. Naznačil, že problémy se dotýkají OSPODů v celé České republice. (Veřejný ochránce práv, 2022, [online]) Projekt, jenž by zmocnil a informoval rodiče, kteří řeší záležitost týkající se dlužného výživného by pomohl pracovníkům OSPODů. Pracovníci by měli více času na řešení ostatních případů a zároveň by projekt byl preventivního charakteru před zhoršenou situací rodičů ve finanční nouzi, kteří potřebují od druhého rodiče výživné a nedostávají ho.

Je nutno zmínit, že negativních důsledků neplacení výživného může být celá řada. Rodič, který se sám stará o dítě a není mu placeno výživné, má několik povinností zahrnující nejen finanční zajištění rodiny, ale také péči o potomky, jejich výchovu a zajištění chodu domácnosti, což je pro něho velkou zátěží. V některých případech děti následně trpí deprivací. Tato situace může u rodičů vést k celkové snížení sebedůvěry či zvýšení pocitů bezradě a následně prohlubuje další problémy v rodině. Rodiče žijící sami s dítětem nebo dětmi, jsou ohroženi nejen chudobou, ale i na trhu práce, dále v oblasti bydlení, sociální izolací nebo sociálním vyloučením. Riziko chudoby se týká více matek než otců, jelikož ti jsou obecně lépe ekonomicky zabezpečeni. Nedostatek finančních prostředků do určité míry ovlivňuje i kvalitu vzdělání dítěte. Rodič, který nedisponuje finančními prostředky, si nemůže dovolit dítěti uhradit učebnice, doučování a další nezbytnosti, které by mu mohly ve studiu pomoci. Dítě následně nemusí získat dostatečné znalosti či dovednosti k dalšímu vzdělávání a ovlivní to jeho uplatnění na pracovním trhu, což se bude opět přenášet do další generace. (Matoušek, Kodymová, Kolářková, 2010, s. 45-47)

U rodičů samoživitelů je nedostatek financí velmi častým problémem, zvláště pokud druhý rodič nehradí stanovené výživné. Rodiče jsou v této situaci pak velmi často vypjatí a nejsou schopni svoje výživné nárokovat, což se projeví také na celkovém sociálním postavení. (Vaševýživné.cz, 2019, [online])

5.2 Příklady řešení dané problematiky v České republice

Organizace a projekty byly vyhledány klíčovými slovy „dlužné výživné“ a „poradenství výživné“ v internetovém vyhledávači Google dne 1.3. 2023.

5.2.1 Asociace neúplných rodin, z. s.

Nezisková organizace zahájila svou činnost v roce 2011 a poskytuje pomoc členům neúplných rodin. Zajišťuje práva dětí a dospělých, kteří vychovávají své děti bez druhého rodiče. (Asociace neúplných rodin, [online])

5.2.2 Vaševýživné.cz

Tento projekt je provozován Asociací neúplných rodin. Na webových stránkách je uvedeno, že projekt poskytuje pomoc rodičům samoživitelům, kteří mají potíže s vymáháním výživného od svého bývalého partnera nebo partnerky a kvůli tomu se mohou ocitnout v ekonomické tísní a hrozí jim chudoba. Cílem projektu je pomoci těmto rodičům v procesu vymáhání výživného poskytnutím podpory, rad a doprovodu všemi fázemi nárokování, včetně psychologické, právní a finanční pomoci. (Vaševýživné.cz, [online]) Jedním z velkých problémů tohoto projektu je, že klienta zastupuje advokát po celou dobu exekuce. Advokátovi je udělena plná moc klienta a on podá návrh na zahájení exekuce, což je zbytečné. Rodič může vzít rozsudek o výkonu rozhodnutí a sám se obrátit na exekutorský úřad a nebudou tak vznikat další zbytečné náklady. (Skoupilová in Čápková, 2021, [online]) Problémem je také, že provozovatelé spolupracují s exekutorem, který je nechvalně známý a slibuje pomoc s vymáháním alimentů po rodičích, ale přitom se v některých případech stalo, že si většinu vymoženého výživného nechal. Jednomu rodiči byla zaslána jen čtvrtina částky, která byla vymožena. Vymáhání výživného se tak může stát byznysem. (Růžicková, 2021, [online])

Na sociálních sítích je projekt poměrně aktivní, ale převážně sdílí svoje články z webu. Ve své evaluační zprávě zmiňuje, že aktivita na sociálních sítích výrazně zvýšila povědomí o tomto projektu. (Vaševýživné.cz, 2019, [online])

5.2.3 Vyzivne.cz

I tento web provozuje Asociace neúplných rodin. Aktuální vzhled webových stránek nepůsobí aktuálně, nicméně je dostupné široké spektrum informací související s danou problematikou. Na každém okně je uveden vyplňující formulář k pomoci vymáhání výživného, kontakt a email. K naleznutí jsou i vzorové dokumenty například pro podání návrhu na zvýšení či snížení výživného a spoustu dalších. (Výživné a alimenty v ČR, [online])

5.2.4 Jaknavyzivne.cz

Tento web je provozovaný Mgr. Martinem Ludvíkem, který má patnáctiletou advokátní praxi. V jeho advokátní kanceláři pracuje přes 25 zaměstnanců, kteří pomáhají klientům po celé České republice. Specializují se na oblast výživného a jeho vymáhání. První konzultace je bezplatná a další poplatky jsou individuální podle konkrétních potřeb klienta a rozsahu využití služeb. (Jak na výživné, [online])

Facebooková stránka byla v minulosti aktivní s mnoha sdílenými články, nicméně poslední příspěvek byl zveřejněn 18.8.2022. Sociální síť Instagram není provozována.

5.2.5 Sosvyzivne.cz

Jedná se o neziskovou organizaci, která požaduje posláním plné moci k zastupování a následně vše vyřeší. Nabízí právní zastoupení zdarma a z první vymožené částky rodič dostane 50 %. Organizace tvrdí, že spolupracují pouze s ověřenými exekutory. (SOS Výživné, [online]) Celkově na samotné webové stránce není moc informací, především odkaz na kontakt, a to i v případě dotazu u chatbota této webové stránky. Na jejich facebookové stránce z příspěvku ze dne 15.4.2022 je popsáno, že dne 5.4.2022 byla pořádána videokonference na téma výživné ve spolupráci s centrem pro rodiny s dětmi – Brandýský Matýsek. V příspěvku také nabízí bezplatnou přednášku pro organizace, které se zabývají touto problematikou.

Sos výživné také spravuje i Facebookovou skupinu “SOS Výživné – maminky sobě“, která má 1700 členů. Matky si mezi sebou vyměňují potřebné věci nebo je darují jiné matce, která se nachází v nouzi. (Facebook, [online])

5.2.6 Epohledávky – Projekt Ohrožený rodič

V roce 2013 byl spuštěn dobročinný projekt Ohrožený rodič. Tento projekt nabízí bezplatnou pomoc rodičům v nouzi, kteří se potýkají s problémem neplacení výživného, a to především při vymáhání nároku na něj. V rámci projektu byla k dispozici právní poradna a veřejné přednášky, na kterých se rodiče přímo na místě mohli poradit s právníkem. (Epohledávky, [online]) Prostřednictvím Gmailu byly Epohledávky zkontaktovány dne 8.3.2023 s dotazem, zda je projekt stále aktivní. Nicméně po žádné odezvě na email proběhl dne 28.3.2028 telefonický hovor, kde mi bylo sděleno, že tuto problematiku už tolik neřeší a následně jsem byla odkázána na projekt Vaševýživné.cz.³

5.3 Příklad řešení dané problematiky ve Velké Británii

Stanovení vyživovací povinnosti pro rodiny, kterých se dotýká rozvod nebo rozchod je ve Spojeném království velmi dynamickou oblastí politiky. Od roku 1991 byla tato politika změněna třemi po sobě jdoucími vládami, které hledaly řešení tohoto problému. (Skinner, 2012, s. 231). Nyní je hlavním cílem podpořit rodiče, aby měli vlastní soukromé dohody. Ty jsou založeny na podpoře spolupráce rozdělených rodin, dále zabránění vzniku neřešitelných finančních problémů a v poslední řadě na podpoře rodin, aby převzaly odpovědnost a činily vlastní rozhodnutí. V roce 2012 došlo k legislativním změnám, které podněcují rodiče, aby tyto dohody uzavíraly. V první řadě mohou využít

³ Telefonní kontakt a emailová adresa byla získána prostřednictvím stránek www.epohledavky.cz dne 8.3.2023 a 28.3.2023

službu Child Maintenance Options, která povzbuzuje rodiče k uzavírání těchto soukromých dohod a odkáže je na další služby, které by rodině mohly pomoci. V rámci služby si mohou nechat spočítat i orientační výši výživného. (Skinner, 2012, s. 239) Pokud se rodiče nedohodnou, mohou následně využít službu Child Maintenance Service (CMS), kdy je rodiči přiděleno referenční číslo, na základě kterého si vytvoří a spustí aplikaci. Je nutno poznamenat, že se platí ve většině případech poplatek 20 GBP. Následně CMS zjišťuje příjmy druhého rodiče a vypočte mu na základě obdržených informací výši výživného.

Platby jsou zajištěny dvěma způsoby. Při prvním způsobu se jedná o tzv. „přímou platbu (direct pay)“ rodiči a společně s druhým rodičem se dohodne, jak a kdy mu budou peníze převedeny. Nejlepší volba převodu je bankovní účet z důvodu prokazatelnosti plateb. Pokud se stane, že rodič neplatí, je opět kontaktován CMS, který platby vymáhá. Druhý způsob se nazývá tzv. „sbírejte a plaťte (collect and pay)“, přičemž CMS vybere peníze od rodiče a následně je zaplatí druhému rodiči. Zde jsou už hrazeny poplatky. Povinný rodič platí o 20 % navíc ze své vyživovací povinnosti a druhému rodiči se sníží jeho výživné na dítě o 4 %. Toto pravidlo má rodiče podnítit, aby mezi nimi proběhla dohoda bez využití CMS. Sám povinný rodič si pak volí, jaký způsob z těchto dvou chce uplatnit (Gingerbread, 2022, [online])

Tato služba je poskytovaná Ministerstvem pro práci a důchody. (GOV.UK, [online])

5.4 Základní informace o cílové skupině vzhledem k řešenému problému

Širší cílová skupina je rodina. Dříve byla rodina legitimována svazkem především církevní nebo státní autoritou. V dnešní společnosti má rodina jako taková mnoho podob. Původní podoba matka-otec-dítě je jedna z variací forem rodinného soužití. (Matoušek, Kodymová, Koláčková, 2010, s. 43) Jedna z velmi podstatných funkcí rodiny je zajistit potřeby dětí, což vyžaduje určité kompetence ze strany rodičů např. zajistit si příjmy, hospodařit s financemi, zajistit si bydlení, řešit konflikty ve vzájemných očekáváních apod. (Matoušek, Pazlarová, 2016, s. 11-12)

Jedním z důsledků, když původní rodina zaniká v případě rozvodu nebo rozchodu, bývá velmi často samoživitelství. (Hasmanová Marhánková, 2011, [online]) V českém právu se přímo pojem rodič samoživitel nevyskytuje.

Legislativa upravuje pojem “osamělý rodič”, který je definován v zákoně č. 117/1995 Sb., zákon o státní sociální podpoře. Za osamělého rodiče se pro účely tohoto zákona považuje rodič, který je svobodný, ovdovělý nebo rozvedený, pokud nežije s druhem. (§ 7 odst. 7 zákona č. 117/1995 Sb.) Nejčastějším typem osamocené rodiče

je rozvedená žena žijící se svými nezletilými dětmi nebo dítětem. Příčinou nárůstu osamělých rodičů je zvýšený počet dětí, které se narodily mimo manželství a také vysoká rozvodovost s ohledem na klesající sňatečnost. (Matoušek, Kodymová, Koláčková, 2010, s. 44)

Dalším z označení, ne však úplně přesným, může být pojem neúplná rodina. V neúplné rodině žije jeden z rodičů s alespoň jedním dítětem. Příčin vzniku neúplné rodiny může být několik, převážně rozvod, svobodné mateřství nebo úmrtí. (Matoušek, Kodymová, Koláčková, 2010, s. 43) Podle sčítání lidu, domů a bytů 2021 je z celkového počtu 2 773 930 domácností tvořených jednou rodinu 508 590 domácností neúplných rodin. Počet závislých dětí v těchto domácnostech neúplných rodin je celkem 438 258 a v úplných rodinách se jedná o počet 1 633 393. Číslo součtu je nižší než počet domácností, jelikož Český statistický úřad počítá i s rodinami, které již nemají žádné závislé dítě. Jako pojem závislé dítě je chápáno dítě, které není zahrnuto mezi pracovní sílu a zároveň je ve věku 0-25 let. (ČSÚ, 2021, [online])

5.5 Specifikace stakeholderů

5.5.1 Orgán sociálně-právní ochrany dětí

Orgány sociálně právní ochrany dětí (zkráceně OSPODy) představují v České republice obecní úřady, úřady s rozšířenou působností, krajské a magistrátní úřady, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Jedná se o státní orgán, který chrání zájmy nezletilých dětí. (Matoušek, Pazlarová, 2016, s. 35)

Sociálně právní ochrana dětí představuje soubor činností, které směřují k ochraně a zajištění práva dítěte na příznivý vývoj, řádnou výchovu, ochranu oprávněných zájmů dítěte a působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny. OSPODy se řídí zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, kde jsou definována práva a povinnosti OSPODů. (Matoušek, Křišťan, 2013, s. 459-460) OSPODy jsou povinny se řídit i standarty kvality sociálněprávní ochrany dětí. Jedna z povinností OSPODu podle již uvedeného zákona je poskytování nebo zprostředkování poradenství rodičům. (Matoušek, Pazlarová, 2016, s. 36-39) Toto poradenství se může týkat v rámci tématu výživného např. při žádosti o zvýšení a snížení stanoveného výživného nebo i v případě neplacení výživného ze strany druhého rodiče.

5.5.2 Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi je převážně terénní služba, avšak může být poskytována i ambulantně rodině s dítětem u kterého je ohrožen vývoj v důsledku krizové

sociální situace, kterou rodiče nedokážou sami překonat. Jedna ze základních činností podle zákona je poskytovat pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí rodině. (§ 65 zákona č. 108/2006 Sb.) V rámci analýzy byli dne 3.1. 2023 prostřednictvím Facebooku kontaktováni 3 pracovníci sociálně aktivizační služby v rozdílných městech. Jeden z nich si byl vědom postupu při vymáhání výživného, ale další dva odpověděli, že by rodiče odkázali na jinou organizaci. Nejsou uvedena jména pracovníků z důvodu zachování anonymity.⁴

5.5.3 Dluhové poradny

Dluhová poradna poskytuje poradenství zadluženým klientům, kteří nejsou schopni splácet své finanční závazky nebo jsou v prodlení s jejich splácením. Spolupráce s klienty se liší podle vybraných cílových skupin a podle fáze zadlužení. Zadlužení vzniká dvojím způsobem. První způsob je aktivní, který vzniká podpisem úvěrové nebo spotřebitelské smlouvy na zboží a do druhého způsobu řadíme nezaplacení výživného nebo nájemného a označujeme ho jako pasivní. V obou způsobech při nárůstu zadlužených jednotlivců nebo skupin vzniká riziko pro celou společnost. Následky neposkytnutí včasné pomoci těmto jednotlivcům či skupinám znamená nárůst nezaměstnanosti, ilegálního zaměstnání a sociálně patologických jevů. (Matoušek, Křišťan, 2013, s. 452-454). V dluhové poradně je zmapována celková finanční situace dlužníka. Při analýze příjmů se počítá i s výživným, tudíž v případě rodiče, který je ve špatné finanční situaci a k tomu mu není hrazeno výživné, se mu dostane pomoci od dluhové poradce, který mu poradí, jak výživné vymáhat. Zároveň se dluhový poradce může setkat i s osobou, která má nedoplatek na výživném. Společně se snaží tuto situaci řešit a nalézt případné východisko. (Syrovátková a kol., 2008)

5.5.4 Občanské poradny

Občanské poradny jsou nestátní neziskové organizace. Občanské poradny mají dva hlavní cíle. První cíl se zaměřuje na poskytnutí rady, informací a pomoci při řešení situací těm, kteří si nejsou jistí svými právy a povinnostmi. Druhým cílem je upozorňovat na nedostatky legislativy a na neřešené systémové problémy zákonodárné orgány, orgány samospráv a příslušné orgány státní správy. Občanské poradny mají svoji zastřešující organizaci, kterou je Asociace občanských poraden, která jim poskytuje podporu a sdružuje je do sítě. (Matoušek, Křišťan, 2013, s. 446-448)

Nyní tuto síť tvoří 34 občanských poraden působících na 80 místech v České republice. Tyto poradny zvládnou zpracovat více než 79 tisíc dotazů ročně v 18 oblastech.

⁴ Kontakty byly získány prostřednictvím Facebookové skupiny „Sociální pracovníci“ dne 3.1. 2023

Jedna z těchto oblastí jsou rodina a mezilidské vztahy, kdy nabízí pomoc s uplatněním rodičovských a manželských práv při řešení rozvodu, vyživovací povinnosti, osvojení, pěstounské péče nebo registrovaného partnerství. (Asociace občanských poraden, [online]) Současně je nutno poznamenat, že občanské poradny řeší celou škálu dotazů a nemusí se setkávat s problematikou výživného, tak často jako například dluhové poradny.

6 Cíl projektu

Hlavním cílem projektu je zvýšit informovanost týkající se problematiky vymáhání dlužného výživného rodičů, kterým druhý partner neplatí již stanovené výživné. Rodiče pomocí krátkých informačních videí a příspěvků získají znalosti a dovednosti, aby dokázali nárokovat dlužné výživné sami nebo, aby věděli, jak danou situaci řešit. Projekt může poukazovat i na problémy a nedostatky, se kterými se tato problematika setkává a informovat o nich veřejnost. Hlavním nástrojem pro dosažení tohoto cíle budou sociální sítě, které jsou aktuálním trendem v dnešní společnosti.

Podle Kaňákové (2008, s. 128-130) je důležité, aby byly cíle správně formulovány. Pro následující definici cílů bylo použito tzv. pravidlo SMART. Jedná se o nástroj používaný ke stanovení a dosažení cílů. Anglický akronym poukazuje na počáteční písmena jednotlivých vlastností, které by cíle měly mít.

- S – Specifický (Specific)
- M – Měřitelný (Measurable)
- A – Dosahovatelný (Acceptable)
- R – Realistický (Realistic)
- T – Časově omezený (Timed)

Pro různé potřeby se definují písmena jinak, proto se můžeme setkat i s jinou variantou pravidla. Nejdůležitější je, aby byl cíl jasný, srozumitelný a pomohl nám pojmenovat to, co skutečně chceme. (Kaňáková, 2008, s. 128)

Podle tohoto pravidla byly stanoveny konkrétnější cíle projektu

- Zmapovat nejvyšší možný počet mýtů a nesrovnalostí ohledně tématu vymáhání dlužného výživného a následně selektovat nejrelevantnější po dobu 3 měsíců.
- Po splnění prvního cíle vypracovat nejméně deset krátkých videí a deset informačních fotek měsíčně po dobu realizace projektu, které budou vyvracet dané mýty nebo informovat o problematice dlužného výživného a následně budou zveřejněny na profilu sociální sítě Facebook a v různých skupinách. Videa a příspěvky mohou upozorňovat a poukazovat také na další důležité informace týkající se stanovené problematiky. Pro dosažení větší efektivity budou umístěny i na sociální síť Instagram.

7 Popis a analýza potřeb cílové skupiny

Širší cílovou skupinou je především rodina. Pokud dochází k rozpadu rodiny, mohou společně s touto událostí vznikat i další problémy. Jedním z nich je situace, kdy druhý rodič zanedbává svoji vyživovací povinnost k dítěti. Pečující rodič má řadu ostatních povinností spojených s péčí o dítě a při neplacení výživného ze strany povinného rodiče se snadno stane, že se rodič samoživitel i s dítětem objeví na hranici chudoby. Nejedná se pouze o problém rodiny, ale celé společnosti.

V první řadě by měla být důležitá komunikace mezi rodiči. Rodiče by měli být edukováni, jak taková správná komunikace probíhá. Jestliže i ta selhává kvůli neochotě neplatícího rodiče, je nezbytné zahájit exekuční řízení a následně si zažádat o dávku náhradního výživného. Nedostatek financí v rodině velmi negativně ovlivňuje dítě, proto je nutné, aby se rodiče, co nejdříve zorientovali ve své situaci a posílili finanční rozpočet, který může mít vliv na celkové sociální postavení rodiny.

Je nutno uvést, že některé skupiny osob jsou zranitelnější než jiné nebo nemají snadný přístup k informacím, a proto je potřeba dbát na to, aby i tito lidé věděli, jaká pomoc je jim nabízena prostřednictvím státu a různých organizací. Samozřejmě nejen u problematiky dlužného výživného, ale v každém případě. Tyto osoby nemají velkou sebedůvěru a nejsou si jisti, jaké všechny dokumenty potřebují při žádosti o různé dávky a často si ani nejsou vědomi toho, že na ně mají nárok. Narůstající problémy je mohou do značné míry ovlivňovat, mají strach nebo obavy a v daném momentě nezvládají situaci řešit. Toto se děje i u rodičů samoživitelů, přičemž riziko se zvyšuje, jestliže mají například nízký příjem, nízké vzdělání a jsou nezaměstnaní.

Jak již bylo uvedeno v analýze potřebnosti, velké procento lidí v dnešní době má založené profily na sociálních sítích, které aktivně využívají. Tyto sítě neslouží pouze k šíření osobních fotek a osobních zážitků, ale jsou i cenným zdrojem informací. Mladé, ale i starší matky pokládají celou řadu dotazů prostřednictvím různých skupin (viz Příloha 2), přičemž se ostatní matky neshodují v komentářích v jednoznačné odpovědi a mohou tedy poskytnout špatnou radu. Z toho důvodu se i objevuje potřeba vytvořit krátká videa a příspěvky, díky kterým by si byli rodiče jisti, jak v jednotlivých případech postupovat. Různé organizace, OSPODy nebo Úřady práce by pak klienty mohli na profil odkázat.

8 Klíčové aktivity

8.1 Klíčová aktivita 1: Sestavení interdisciplinárního týmu

Spolupráce je součástí sociální práce už od jejího začátku v dobách, kdy se začala formovat. Ve všeobecné rovině je spolupráce označována jako dobrovolná a vědomá účast na společné práci. Vztahy v týmu by měly být založené na vzájemném respektu a toleranci. Členové týmu mají disponovat rovným přístupem k moci a být partnery. Interdisciplinární spolupráce jako pojem spočívá v práci členů jako celku, kteří mají společný cíl. (Janebová, 2013, s. 337-338)

Cílem této klíčové aktivity je sestavit interdisciplinární tým složený z manažera projektu a nejméně jednoho právníka, sociálního pracovníka, specialistu sociálních médií a případně dalších dobrovolníků, kteří budou klíčoví pro projekt. Každá z pozic obnáší jiné úkoly.

Manažer projektu je osoba, která má přímý vliv na projektové dění a je odpovědná za splnění cílů projektu. Jeho náplní je koordinovat tým, aby byl projekt úspěšně realizován. (Svozilová, 2016, s. 113). Manažer projektu bude mít za úkol sehnat vhodné kandidáty na různé definované pozice a také dobrovolníky. Manažer nadále zajistí, aby jednotliví členové týmu plnili své dané úkoly podle plánu projektu a bude řešit případné konflikty v rámci týmu. Dále by měl také zajistit efektivní a průběžnou komunikaci mezi členy týmu a motivovat je.

Právník je osobou, která má dokončené vysokoškolské vzdělání v oblasti práva nejčastěji s titulem Mgr., JUDr. nebo PhD. Právník je schopen se orientovat v zákonech, poskytnout právní pomoc, připravovat smlouvy či jiné právní dokumenty a jednat s jinými právními subjekty a orgány státní moci. (Notářská komora České republiky, 2017, [online]) Jeho náplní bude kontrolovat a ověřovat, zda jsou všechny informace uvedeny na videích správné a platné podle zákona a sledovat případné legislativní změny a upozornit na ně.

Sociální pracovník je člověk, který má potřebné znalosti a praktické dovednosti získané vyšším odborným nebo vysokoškolským vzděláním v oboru sociální práce. Vykonává činnosti, které jsou definovány v zákoně o sociálních službách např. sociální šetření, sociálně právní poradenství a mnoho dalšího. Osoba vykonávající povolání sociálního pracovníka musí splnit některé předpoklady pro tuto profesi. Konkrétně se jedná se o plnou svéprávnost, bezúhonnost, zdravotní způsobilost a odbornou způsobilost, která je již zmíněná výše. (část 8 zákona č. 108/2006 Sb.) Sociální pracovník bude kontaktovat a navštěvovat různé organizace a úřady a s jejich pracovníky bude vést rozhovory, přičemž bude mapovat mýty. Při této návštěvě představí projekt, informuje

o něm pracovníky a nabídne případnou spolupráci. Bude vyhledávat i rodiče a zjišťovat dané nesrovnalosti a problémy.

Specialista sociálních médií je zodpovědný za správu jednoho nebo více účtů na sociálních sítích. Specialista zajistí, aby se obsah dostal k cílové skupině lidí. Sociální média neustále rostou, a proto se objevují i nové pracovní pozice v tomto odvětví. Ve větších projektech se setkáváme s pozicemi – manažer sociálních sítí, koordinátor sociálních sítí, textař, grafik, video specialista a analytik sociálních sítí. Pro tento projekt je klíčový specialista sociálních médií, který bude mít základní kompetence a zkušenosti z výše zmíněných pozic. Jeho úkolem bude implementace strategie sociálních médií, psaní textů a plánování obsahu na sociálních sítích, dále se musí vyznat v klíčových ukazatelích výkonnosti a bude sledovat nejnovější trendy v sociálních médiích. Tento pracovník pomůže dosáhnout stanovených cílů podle efektivní strategie na sociálních sítích. (Quesenberry, 2021)

Dobrovolníkem se stává jedinec, který se rozhodne dobrovolně a bez nároku na finanční odměnu věnovat svůj volný čas a nabídne pomoc druhým lidem, organizacím nebo skupinám. Každý, kdo umí něco, co může poskytnout ostatním, se může stát dobrovolníkem. (Novotný, Stará, 2002) V rámci projektu jsou klíčoví dobrovolníci, kteří jsou schopni pracovat s tvorbou obsahu pro sociální sítě, do které se řadí např. znalost práce s video editorem CapCut nebo grafickým nástrojem Canva. Vizuál jednotlivých příspěvků je velmi důležitý a díky Capcutu a Canvě ho lze snadno dosáhnout. Tito dobrovolníci mohou být i studenti různých oborů.

Tato klíčová aktivita spočívá v identifikování vhodných kandidátů pro každou pozici, kteří mají relevantní zkušenosti a schopnosti pro projekt. Po identifikaci vhodných kandidátů je nutné s nimi komunikovat a zjistit, zda jsou ochotni se projektu zúčastnit a přijmout tak nabízenou spolupráci. Posledním krokem je zajistit, aby byli členové týmu spolu ochotni spolupracovat a dosáhnout stanovených cílů projektu. Může to zahrnovat definování jednotlivých rolí, zodpovědnost a komunikaci, které má za úkol zajistit manažer projektu. Po sestavení týmu proběhne první setkání v pronajatých prostorách v Olomouci. K další komunikaci bude využíván Gmail a Google Meet.

Indikátor plnění: minimálně 4 uzavřené pracovní úvazky dle nároků projektu a požadavků na kvalifikaci

8.2 Klíčová aktivita 2: Sestavení seznamu mýtů a nesrovnalostí

Cílem této klíčové aktivity je zmapovat a identifikovat, co největší množství mýtů a nesrovnalostí ohledně dlužného výživného. Do této aktivity bude nejvíce zapojen sociální pracovník. Doba dokončení je odhadována kolem třech měsíců.

V první fázi je nezbytné vytvořit seznam mýtů a nesrovnalostí, které se týkají problematiky dlužného výživného. Tyto mýty mohou být různého charakteru například nesprávné nebo nejasné informace, o právech rodiče, kterému není výživné hrazeno. Informace budou získávány z různých zdrojů, primárně od sociálních pracovníků, kteří pracují a setkávají se s danou cílovou skupinou, dále z různých internetových fór a skupin na Facebooku. V rámci mapování budou osloveny i různé organizace a služby například orgán sociálně – právní ochrany dětí či dluhové poradny. Získaná data budou sdílena mezi členy projektu prostřednictvím webové kancelářské sady Google Docs Editor nabízené společností Google, která je k dispozici zdarma.

Na závěr tato klíčová aktivita bude zahrnovat výběr mýtů, které jsou nejrelevantnější a mají negativní dopad na cílovou skupinu v rámci problematiky výživného a jeho vymáhání. Mapovány budou především mylné informace, které by rodiče vedly k nesprávným krokům či rozhodnutím.

Indikátor plnění: zpracovaný seznam alespoň 20 mýtů a nesrovnalostí, které budou podkladem pro KA 3 ve sdíleném souboru v Google Dokumentech

8.3 Klíčová aktivita 3: Vytvoření obsahu na sociální síť

Cílem této klíčové aktivity je vytvořit kvalitní vizuál a samotný obsah, který bude zveřejňován na sociálních sítích.

Abychom byli úspěšní na sociálních sítích je zásadní pochopit důvody, proč lidé využívají sociální síť a jak tato platforma funguje. Pro efektivní využití těchto nástrojů je nutné mít jasno v tom, kdo jsme a jaké informace chceme sdílet s naším publikem. (Vyhnánková, 2019)

Lidé se soustředí především na ty příspěvky, které souvisí s jejich aktuálními problémy nebo potřebami. Zaujmout je mohou i ty příspěvky, které se odlišují od běžného obsahu či v nich vyvolávají silné emoce. Důležitá pro tento projekt je vizuální komunikace. Vizuální komunikace podle Vyhnánkové (2019) je rychlá a dokáže přenést velkou spoustu informací za velmi krátkou dobu. Jedná se o nejefektivnější způsob

komunikace v prostředí, kde potřebujeme něco sdělit jasným způsobem. Navíc zajímavý relevantní příspěvek, znamená vyšší zapojení a vyšší dosah.

Pro tvorbu příspěvků bude využita Canva. Jedná se o nástroj, který umožňuje velmi jednoduše vytvářet grafiku, design, prezentace a mnoho dalšího. Tato aplikace funguje v prohlížeči nebo v mobilní aplikaci. Její velkou výhodou je sdílení různých projektů s ostatními členy, kteří mohou mít nastavená rozdílná přístupová práva, což umožňuje sledovat průběh práce. Canva nabízí předem navržené šablony, které uživatele mohou upravit podle svých potřeb. Požadovaný vzhled lze dosáhnout přizpůsobením různých fontů, barev a obrázků. Základní verze Canvy je zdarma, ale přístup k některým prvkům a šablonám je zpoplatněn.

Pro střih videí bude využita aplikace CapCut. Capcut je aplikace, která je využívána pro úpravu videí na různé platformy a je k dispozici také zdarma. Aplikace obsahuje celou řadu funkcí, aby videa vypadala profesionálně, což znamená, že není nutné investovat do placených videoeditorů. Mezi její funkce při tvorbě videí patří především střihání a ořezávání videí, dále přidání textu, filtrů, hudby nebo vlastního hlasu. CapCut je srozumitelná a uživatelsky přívětivá aplikace, což umožňuje jednoduše, efektivně a rychle upravovat videa. Prostřednictvím Capcut lze vytvořit velmi kvalitní videa, která zajistí velké množství shlédnutí.

Tato klíčová aktivita zahrnuje řadu kroků a úkolů. Obsah videí bude vyvracet nějaký mýtus nebo se zabývat relevantními informacemi v dané oblasti. Bude vytvořeno univerzální grafické zpracování pro každý příspěvek, který musí být atraktivní a zaujmout pozornost uživatelů. Příspěvky ve formě fotek musí obsahovat základní a srozumitelné informace. Je efektivnější předat informace ve více příspěvcích, než aby jeden příspěvek obsahoval velké množství textu. Pro každé video musí být vytvořen krátký scénář. Při natáčení a zpracování se bude dbát na vizuál videa a jednoduchost. Formát videí bude krátký, zajímavý a informativní. V obsahu videí mohou být i odborníci odpovídající na různé otázky.

Indikátor plnění: každý měsíc po skončení KA 2 bude vydáno 10 krátkých videí a 10 informativních fotek

8.4 Klíčová aktivita 4: Vytvoření účtů na sociálních sítích a plán marketingové strategie

Cíl této klíčové aktivity spočívá ve vytvoření jednotlivých účtů a plánu, aby se obsah dostal k cílenému publiku.

Je nezbytné pochopit, proč je marketingová strategie sociálních médií výhodná. Sociální média představují novodobý trend, který umožňuje interaktivní online komunikaci mezi jejich uživateli a na základě toho si mohou vyměnit informace, vést diskuze a aktivně se zapojovat do sociální interakce. Interakce s uživateli je jedna z obrovských výhod, při které můžeme pochopit, s jakým problémem se oni sami setkávají. (Sindhu, 2020)

Specifickým sociálním médiem jsou právě sociální sítě, které umožňují sdílet téměř vše. Prvním krokem této klíčové aktivity je vytvoření účtu na sociálních sítích Instagram a Facebook, kde budou zveřejněny příspěvky. Následně bude vypracován časový plán, který určuje, kdy se budou příspěvky přidávat a v jakých konkrétních časech. Při vytváření časového plánu je důležitý správný čas sdílení, který záleží na tom, pro jakou cílovou skupinu je příspěvek určen, jelikož určité socioekonomické skupiny se vyskytují na sociálních sítích aktivní v jiných časových intervalech. (Burešová, 2022, s. 184-189) Musíme brát na vědomí, že algoritmus Facebooku funguje rozdílně než algoritmus Instagramu, proto zveřejnění jednotlivých příspěvků musíme rozlišit. (Burešová, 2022, s. 212)

Nejvýhodnější je tzv. organické šíření, což znamená, že se za šíření neplatí, ale algoritmus sociální sítě šíří příspěvek sám na základě reakcí uživatelů. (Burešová, 2022, s. 186-189) Možnost, jak dosáhnout reakce uživatelů je např. položení otázky k příspěvku, což zvýší počet komentářů. (Burešová, 2022, s. 214)

Při placené reklamě sociální sítě Facebook a Instagram disponují sofistikovanými nástroji k přesnému zacílení. Zadavatelé mohou zacílit reklamu podle filtrů jako jsou místo bydliště, věk, vzdělání, zaměstnání, stav, vztahové preference nebo koníčky. (Burešová, 2022, s. 187) Pokud si na Facebooku uživatel zvolí stav „rozvedená/ý“, může to být jeden z nastavených filtrů pro zobrazení obsahu. Toto se nazývá hypertargeting, který je možný na základě dobrovolně sdílených informací přímo uživateli sociální sítě. Další výhodou je snadná analýza dat, protože tyto sociální sítě nabízejí velká množství dat, které je možné zobrazit ve formě nejrůznějších grafů. (Burešová, 2022, s. 186-189) Je nezbytné, uvědomit si, jaký obsah je vhodné publikovat a jaké klíčové metriky je vhodné sledovat s ohledem na naše cíle. (Vyhnánková, 2019)

Po vytvoření účtů bude taky k dispozici posílání chatu do zprávy, kdy uživatel může poslat dotaz kdykoliv během 24 hodin a tým se bude snažit mu odpovědět v co nejkratším čase.

Indikátor plnění: celkem 2 účty na sociálních sítích Facebook a Instagram, minimálně 4 zpracované analýzy dat na sociálních sítích

8.5 Klíčová aktivita 5: Evaluace

V rámci této klíčové aktivity bude realizován průběžný monitoring a evaluace projektu, která se bude týkat jednotlivých klíčových aktivit a zároveň kontroly, zda je naplňován hlavní cíl projektu. Za tuto klíčovou aktivitu zodpovídá především manažer projektu. Ten bude průběžně sledovat plnění plánu, rozpočtu a průběžnou kontrolu kvality.

Evaluace tohoto projektu se bude skládat z několika částí, a to první evaluační zprávy po zmapování mýtů, dále průběžných evaluačních zpráv a závěrečné evaluační zprávy. První evaluační zpráva bude zpracována po dokončení mapování mýtů a nesrovnalostí ohledně dané tematiky a navazuje na KA1 a KA2. Pomocí průběžné evaluační zprávy, která bude zpracována každé dva měsíce od vydání první evaluační zprávy, bude především zjišťováno, kolik projekt oslovil lidí a další důležité informace. Při dokončení projektu bude zpracována závěrečná evaluační zpráva, která bude obsahovat vyhodnocení cílů, zhodnocení jednotlivých klíčových aktivit, jejich výstupů, výsledků a dopadů. Při zpracování závěrečné zprávy bude zásadní počet reakcí na sociálních sítích, zahrnující počet tzv. lajků, dále komentářů, sdílení nebo shlédnutí.

Tyto evaluační zprávy budou zpracovány při pěti setkáních celého týmu v pronajatých prostorech. Prostory se budou nacházet nejčastěji v Olomouci. V rámci evaluace budou ke třetímu a pátému setkání vyzváni i uživatelé sociálních sítí, kteří využili materiál projektu. Ze zájemců bude vybráno 6 lidí a následně bude realizovaná tzv. fokusní skupina, která bude cenným zdrojem kvalitativních dat. Skupina musí být malá, aby lidé měli prostor sdílet a otevřeně mluvit o svojí zkušenosti a nápadech. Tato metoda je pečlivě plánová sérií diskuzí o definované oblasti s moderátorem. Účastníci mohou sdílet svoje nápady a postřehy. Jedním z účelů je pochopit, jak se lidé cítí a jak přemýšlejí o daném problému. (Krueger, Casey, 2015) Výsledky z fokusní skupiny budou uvedeny v jedné z průběžných evaluačních zpráv a závěrečné evaluační zprávě.

Indikátor plnění: vstupní evaluační zpráva, 3 průběžné evaluační zprávy, závěrečná evaluační zpráva

9 Management rizik

Bylo identifikováno celkem 7 rizik, které by měly negativní vliv na dosažení cíle projektu. K hodnocení rizik je využita metoda RIPRAN (RIsk PROject ANalysis). Kvantifikace se určuje dle následujícího klíčů – pravděpodobnost výskytu rizika a dopad na projekt. Pravděpodobnost výskytu rizika je hodnocen na základě stupnice se třemi úrovněmi: vysoká pravděpodobnost, střední pravděpodobnost, nízká pravděpodobnost. Dopad na projekt je hodnocen na základě stupnice s třemi úrovněmi: velký nepříznivý dopad na projekt, střední nepříznivý dopad na projekt, malý nepříznivý dopad na projekt. Hodnota rizika je posuzována podle následující tabulky (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2020, [online]):

Tabulka 4: Třídy dopadu na projekt

	Velký nepříznivý dopad na projekt	Střední nepříznivý dopad na projekt	Malý nepříznivý dopad na projekt
Vysoká pravděpodobnost	Vysoká hodnota rizika (VHS)	Vysoká hodnota rizika (VHS)	Střední hodnota rizika (SHR)
Střední pravděpodobnost	Vysoká hodnota rizika (VHS)	Střední hodnota rizika (SHR)	Nízká hodnota rizika (NHR)
Nízká pravděpodobnost	Střední hodnota rizika (SHR)	Nízká hodnota rizika (NHR)	Nízká hodnota rizika (NHR)

V rámci eliminaci rizik jsou navrženy ke každému riziku alespoň dvě preventivní opatření.

Tabulka 5: Management rizik

Identifikace předpokládaných rizik	Hodnocení rizika	Návrhy preventivních opatření
Neschopnost najít vhodné kandidáty do interdisciplinárního týmu	Vysoká hodnota rizika (střední pravděpodobnost, velký nepříznivý dopad na projekt)	Oslovení pracovníků neziskových organizací Oslovení univerzit a vzdělávacích institucí Najít a oslovit kandidáty na platformě LinkedIn Finanční odměna
Nedostatečný počet mýtů a nesrovnalostí ohledně problematiky na tvorbu obsahu	Nízká hodnota rizika (nízká pravděpodobnost, střední nepříznivý dopad na projekt)	Vyhledávání informací z několika různých zdrojů Získání informací od odborníků pracujících v daném oboru Oslovení odborné veřejnosti
Neoslovení dané cílové skupiny	Střední hodnota rizika (střední pravděpodobnost, střední nepříznivý dopad na projekt)	Cílit placenou reklamu na danou skupinu podle různých Na základě evaluace změna strategie oslovení cílové skupiny
Nedostatek finančních prostředků na realizaci projektu	Nízká hodnota rizika (nízká pravděpodobnost, střední nepříznivý dopad na projekt)	Důkladná analýza a zhodnocení nákladů Propagace přidané hodnoty projektu za účelem nalezení dárců
Omezený dosah sociálních sítí	Vysoká hodnota rizika (střední pravděpodobnost, velký nepříznivý dopad na projekt)	Využití placených reklam na sociálních sítích Kvalitní obsah Různé interaktivní prvky sociálních sítí např. ankety a hlasování
Špatná komunikace mezi členy projektového týmu	Střední hodnota rizika (střední pravděpodobnost, střední nepříznivý dopad na projekt)	Definování přesné role každého člena týmu Pravidelné setkávání s týmem Podpora respektu a otevřenosti komunikace různými způsoby

Špatná reakce na publikované příspěvky a videa	Nízká hodnota rizika (nízká pravděpodobnost, nízký nepříznivý dopad na projekt)	Interakce s publikem k minimalizování konfliktů a nedorozumění Zamezení škodlivých, diskriminačních a nevhodných příspěvků a videí Respektování různých názorů
--	---	--

10 Výstupy a předpokládané výsledky projektu

Výstupem projektu budou funkční profily na sociálních sítích, 70 informativních krátkých videí a 70 informativních příspěvků ve formě fotek.

- Funkční profily na sociálních sítích (Facebook, Instagram)

Tyto profily budou sloužit jako platforma pro zveřejňování videí a příspěvků, které budou vytvořeny během projektu. Profily budou přístupné pro cílovou skupinu i pro širokou veřejnost, aby si mohl kdokoli přechíst a prohlédnout sdílené informace. Důležitým prvkem bude zpětná vazba a možnost komunikace s lidmi, kteří se na profily dívají. Lidé mohou reagovat na různé komentáře či dotazy a na základě toho, může být v průběhu změněn obsah videí. Pro šíření a celkově větší dosah obsahu je možnost využít i sdílení příspěvku či videa. Všechny tyto interakce také pomohou zvýšit povědomí o projektu a poskytnou příležitost k diskusi o různých tématech souvisejících s projektem. Jak již bylo zmíněno, materiál zveřejněný na profilu bude stále dostupný pro všechny, což umožní lidem, kteří chtějí znovu zhlédnout sdílená videa či příspěvky, aby se k němu mohli kdykoli vrátit.

- 70 informativních krátkých videí

Kratší videa jsou v dnešní době trendem a mají vyšší míru pozornosti. Z tohoto důvodu délka videí nebude přesahovat jednu minutu. Kromě toho pro celkový dojem z videa je důležitá kvalita zvuku. Pro zajištění ostrého obrazu bude video natočeno v nejkvalitnějším možném formátu. Atraktivitu videa a přitáhnutí pozornosti budou zajišťovat různé animace, efekty a další zajímavé vizuální prvky, které budou při zpracování použity. Každé video bude obsahovat titulky z důvodu udržení pozornosti nebo vypnutého zvuku na mobilu. Tyto videa budou obsahovat různé návody např. jak exekuční návrh nebo kam se obrátit v dané situaci. Dále ve videích mohou být sdíleny příběhy rodin, které se potýkaly s neplacením výživného a budou ochotni sdílet svoji zkušenost.

- 70 informativních příspěvků ve formě obrázků (PNG, JPG atd.)

Důkladné zpracování každého příspěvku je důležité kvůli tomu, aby zaujal, co největší počet lidí. Nejdůležitější je vizuální dojem, který příspěvek vytváří. Důležitou roli ve vizuálu hrají barvy, které budou zvoleny tak, aby zaujaly uživatele sociální sítě. K barvám bude vybrán i vhodný font, jenž bude dobře čitelný a viditelný. Text bude stručný, srozumitelný a bude umístěn na správných místech příspěvku. Celkový vzhled budou doplňovat případné ikony, obrázky, grafy nebo jiné prvky.

Výsledky projektu představují užitek, který se dostaví po naplnění cíle projektu. Tímto cílem je zvýšit povědomí o tématu výživného a jeho vymáhání prostřednictvím sociálních sítí. Projekt se zaměřuje na to, aby byli lidé informováni o tom, na co mají nárok a jak danou situaci řešit. Předpokládané výsledky projektu zahrnují vyvrácení mýtů a objasnění nesrovnalostí ohledně tématu vymáhání výživného. To je velmi důležité, protože někteří lidé mají o této problematice špatné informace a neví, jak ve své situaci postupovat.

V rámci projektu budou vytvořeny vizuálně kvalitně zpracované příspěvky a videa, které pomohou rodičům či jiným zainteresovaným osobám v ujasnění, na co mají nárok a jak danou situaci řešit. Tento materiál bude užitečný pro rodiče, kteří se snaží vymáhat dlužné výživné, ale také pro neziskové organizace a jiné služby pracující s těmito rodiči. Pokud tyto organizace budou řešit daný problém, mohou klienty na videa a příspěvky odkázat. Projekt tedy pomáhá nejen jednotlivcům, ale hned několika skupinám.

Výživné je důležitým finančním zdrojem pro děti, který jim umožňuje růst a rozvíjet se. Je nezbytné, aby bylo placeno a pokud není, tak musí být vymáháno. Projekt zaměřený na osvětu přes sociální sítě pomáhá dosáhnout tohoto cíle tím, že informuje rodiče o jejich právech a pomáhá jim získat potřebné informace.

11 Popis přidané hodnoty

Jednou z přidaných hodnot tohoto projektu je využití sociálních sítí jako prostředku pro levné a rychlé šíření informací za účelem osvěty daného tématu, což je v tomto případě dlužné výživné a jeho vymáhání.

Je nezbytné zmínit, že v současné době jsou sociální sítě neodmyslitelnou součástí života většiny lidí, kteří mají přístup k internetu. Počet uživatelů každým rokem přibývá, což je zmíněno i v analýze potřeby. Tyto sítě nemusí být pouze zdrojem zábavy a komunikace mezi přáteli, ale mohou předávat a sdílet potřebné informace. Existuje celá řada profilů a skupin na sociálních sítích, které se zabývají několika tématy a předávají nejrozličnější sdělení. Díky sociálním sítím lze rychle a snadno oslovit velké množství lidí a šířit informace dál pomocí sdílení, lajků a komentářů.

Celkově bude projekt zvyšovat povědomí o problematice dlužného výživného přímo ty, kteří se s tímto problémem setkávají a zároveň i širší veřejnost. Může poukázat i na nedostatky, které s tímto tématem úzce souvisí s účelem dosažení zásadní celospolečenské změny.

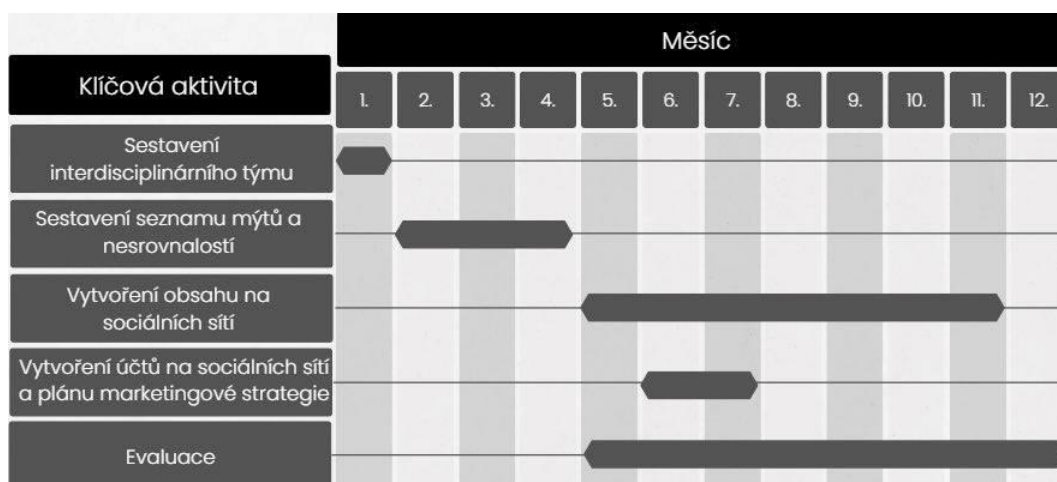
Prostřednictvím kvalitně zpracovaných videí a příspěvků budou rodiče schopni se domoci svých práv nebo se dozvědět o jiných možnostech řešení v jejich situaci. Rodiče, kterým není hrazeno výživné a současně se nemohou domluvit s druhým rodičem či dohoda selhává, musí tento problém začít aktivně řešit v co nejbližší možné době. Videá a příspěvky jim pomohou a budou je doprovázet při procesu vymáhání výživného pro jejich děti. Projekt je nasměruje, jak podat návrh na exekuci a případně si zažádat o dávku náhradního výživného. Obnovení tohoto příjmu by mělo mít pozitivní dopad především na dítě, které bude mít díky tomu lepší možnosti.

Na sociálních sítích může být příspěvek či video snadno sdíleno třeba rodinnému příslušníkovi nebo příteli, který daný problém řeší, což je velkou výhodou. Zároveň některá videa mohou poukázat neplaticím rodičům, proč by měli své výživné hradit včas a co se stane, jestliže tak neučiní. To je může podnítit k dodržování své vyživovací povinnosti stanovené přímo zákonem.

12 Harmonogram

Nedílnou součástí projektu je časový rozpis kroků neboli harmonogram, který obsahuje všechny informace o tom, v jakých termínech a časovém rozmezí budou jednotlivé práce na projektu probíhat. Harmonogram bude znázorněn pomocí Ganttova diagramu, který velmi jednoduše ukazuje sled úkolů a také jejich začátek a konec. Úkoly jsou zpravidla organizovány v posloupnosti od shora dolů, zatímco časová osa je rozvinutá na horizontální linii. (Svozilová, 2016) Harmonogram znázorňuje sled pěti klíčových aktivit: Sestavení interdisciplinárního týmu, Sestavení seznamu mýtů a nesrovnalostí, Vytvoření obsahu na sociálních sítích, Vytvoření účtů na sociálních sítích a marketingového plánu a Evaluace

Během první klíčové aktivity bude sestavený tým odborníků, kteří spolu budou na projektu spolupracovat. Předpokládá se, že doba první aktivity bude trvat jeden měsíc, nicméně je možné, že se bude jednat i o dobu kratší. Druhá aktivita hned navazuje na první a měla by trvat tři měsíce. Při ní nejvíce uplatní svoje znalosti a schopnosti sociální pracovník. Po dokončení následuje zhodnocení této fáze, kdy se potká celý tým v pronajatých prostorech. V týmu proběhne diskuze, které videa a příspěvky jsou potřebné zpracovat jako první. Závěrečné slovo bude mít sociální pracovník z důvodu znalosti dané mapované problematiky. V následující, třetí klíčové aktivitě, budou tato videa a příspěvky kvalitně vizuálně a srozumitelně zpracovány. Tato aktivita zahrnuje i zveřejnění příspěvků na sociálních sítích a její doba trvání je sedm měsíců. Během ní mohou vyvstat další mýty a nesrovnalosti prostřednictvím interakce s uživateli na sociálních sítích. Po vytvoření prvních příspěvků a videí bude založen účet na sociálních sítích Instagram a Facebook. Následuje zhotovení marketingového plánu, který bude především plnit daný cíl a zajistí, aby se materiál zobrazil cílové skupině osob. Poslední klíčovou aktivitu je evaluace, která bude zhotovena celkem pětkrát a bude probíhat 8 měsíců po dokončení první a druhé klíčové aktivity.

Obrázek 1: Ganttův diagram

13 Rozpočet

Rozpočet představuje plán financí na určitou dobu, který vysvětluje potřebu finančních prostředků a zdroje financování. (Vochozka, Mulač, 2012, s. 393) Tento rozpočet byl sestaven na období jednoho roku. Pro správné fungování projektu je důležité zaměstnance dobře a správně finančně ohodnotit, aby byla zajištěna motivace zaměstnanců, a proto jednou z největších položek jsou osobní náklady, které představují náklady na mzdy, sociální pojištění, zdravotní pojištění a další výdaje. Další důležitou položkou v rozpočtu je marketing. Hlavní zaměření marketingu spočívá v placené reklamě na sociálních sítích, aby bylo možné obsah správně zacílit. Cena reklamních kampaní se odvíjí od toho, jak ji uživatel nastaví podle finančních možností. (Burešová, 2022, s. 191) Podle zaplacené částky se pak příspěvek šíří mezi určitý počet uživatelů. Menší položkou je následovně cestovné a pronájem prostor pro zhodnocení projektu a vypracování evaluačních zpráv. Tyto náklady jsou nezbytné pro průběžné monitorování a hodnocení projektu, což umožní případné změny k úspěšnému naplňování cílů. Poslední náklad představují kancelářské potřeby, které jsou nezbytné pro organizaci práce.

Dary a příspěvky budou získávány prostřednictvím online platformy www.donio.cz a zároveň budou osloveny různé firmy. Celou dobu trvání projektu bude možné přispívat na transparentní účet, který bude zveřejněn v biu na sociálních sítích.

Tabulka 6: Rozpočet

Rozpočet nákladů a výnosů		
		poznámka
Výnosy celkem	746 200	
Dary a příspěvky	746 200	
Osobní náklady celkem	604 200	
Manažer projektu	182 400	poloviční úvazek
Právník	57 000	dohoda o provedení práce
Sociální pracovník	182 400	poloviční úvazek
Social media specialista	182 400	poloviční úvazek
Nákup služeb celkem	140 000	
Marketing	120 000	propagace na sociálních sítích Facebook, Instagram
Cestovné	10 000	každému pracovníkovi bude poskytnuta částka max. 500,- příspěvek na dopravu při setkání (při nevyužití této částky se poskytne příspěvek na dopravu dobrovolníkům)
Nájemné	10 000	5x pronájem prostoru
Náklady provozní celkem	2000	
Kancelářské potřeby	2000	tisk papíru, materiál

14 Logframe projektu

Tabulka 7: Logframe projektu

	Logika intervence	Objektivní ověřitelné ukazovatele úspěchu	Prostředky pro ověření	Předpoklady a rizika
Záměr projektu	Pomocí informačních videí a příspěvků budou rodiče edukováni, aby si dokázali nárokovat dlužné výživné sami nebo, aby věděli, jak svoji situaci řešit	Zpracovaná videa a příspěvky	Anketa na sociálních sítích	Riziko nastává, pokud by se nedodržel časový plán
Cíle projektu	Cílem je zvýšit informovanost ohledně problematiky vymáhání dlužného výživného rodičů, kterým druhý partner neplatí již stanovené výživné.	Vysoký počet sdílení, komentáře, tlačítko To se mi líbí	Konkrétní počet různých ukazatelů a analýza dat	Problém by mohl nastat v momentě, kdy se video nedostane mezi danou cílovou skupinu.
Výstupy	Zvýšení povědomí o problematice dlužného výživného a jeho vymáhání	2 funkční profily na sociálních sítích Instagram a Facebook, 70 informativních krátkých videí 70 informativních příspěvků	Zpracovaný materiál Vstupní evaluační zpráva 3 průběžné evaluační zprávy Závěrečná evaluační zpráva	Nedostatečný počet mýtů a nesrovnalostí

Klíčové činnosti	Sestavení interdisciplinárního týmu, Sestavení seznamu mýtů a nesrovnalostí, Vytvoření obsahu na sociálních sítích, Vytvoření účtů na sociálních sítích a plánu marketingové strategie, Evaluace	Finanční zdroje	Harmonogram aktivit	Interdisciplinární tým spolu musí spolupracovat a každý člen plnit svoje úkoly
-------------------------	--	-----------------	---------------------	--

Závěr

Projekt je zaměřen na preventivní, osvětové a podpůrné aktivity prostřednictvím sociálních sítí, jenž mají za cíl edukovat rodiče, kterým druhý rodič neplatí výživné na jejich společné dítě. Projekt bude především zvyšovat informovanost rodičů samoživitelů, ale i širší veřejnost o problematice dlužného výživného a jeho vymáhání.

Děti představují budoucnost naší další generace, a proto je nesmírně důležité, aby byly řádně zaopatřeny a bylo jim hrazeno výživné. I přestože je vyživovací povinnost stanovená zákonem, stává se, že ji povinný rodič zanedbává a neplní, tak jak by měl. Samotný rozpad rodiny je pro dítě traumatizující událost a v případě neplacení výživného se problém dále prohlubuje. Rodič samoživitel často neví, jak svoji situaci řešit. Přitom čím dříve je situace řešena, tím dříve může dojít k opětovnému placení výživného.

Řešení tohoto problému prostřednictvím využití sociálních sítí je něco nového a inovativního. Během zpracování analýzy potřeby nebyl nalezen žádný projekt, který by vytvářel podobná videa a příspěvky. Ve videích bude nejen představení různých mýtů, které budou uvedeny na pravou míru, ale budou poskytnuté i různé návody při řešení jednotlivých situací a zároveň budou sdíleny příběhy lidí, kteří mají s tímto problémem vlastní zkušenost. Situace, ve které se rodiče s příběhem ztotožní, je může podnítit k tomu, aby ji začali aktivně řešit. V této fázi budou mít na profilu k dispozici celou řadu materiálů a budou schopni si svá a práva jejich dětí nárokovat. Projekt poukazuje i na nedostatky, které se ve spojitosti s tímto celospolečenským problémem vyskytují, a tudíž účelem je také rozšířit znalost tématu širší veřejnosti.

Během zpracování a zjišťování informací při této bakalářské práci se objevily také další potřeby projektů, které by mohly navázat na tento projekt.

Bibliografie

- Asociace neúplných rodin. [online]. [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z <https://www.anr.cz/>
- Asociace občanských poraden. [online]. [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z:
<https://www.obcanskeporadny.cz/cs/>
- BUREŠOVÁ, Jitka, 2022. *Online marketing: od webových stránek k sociálním sítím*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-1680-5.
- ČÁPOVÁ, Hana. *Byznys se zoufalstvím* [online]. 7.6.2021 [cit. 15. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.investigace.cz/byznys-se-zoufalstvím/>
- Český statistický úřad. *Počet závislých dětí*. [online]. 2021 [cit. 20. 4. 2023]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=34115>
- Český statistický úřad. *Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi osobami – 2022* [online]. 22.11.2022 [cit. 15. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/6-komunikace-na-internetu-fzfb5w2yh>
- Epohledávky. *Nový dobročinný projekt „Ohrožený rodič“* [online]. [cit. 12. 4. 2023]. Dostupné z: <https://epohledavky.cz/News/View/8>
- Exekutorská komora České republiky. *Rozdíl mezi exekucí a soudním výkonem rozhodnutí* [online]. [cit. 1. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/838-28-rozdil-mezi-exekuci-a-soudnim-vykonem-rozhodnuti?w>
- Exekutorská komora České republiky. *Exekuční návrh* [online]. [cit. 1. 2. 2023]. Dostupné z: <https://ekcr.cz/admin/priloha//exekucni-navrh-vyzivne-vzor.rtf>
- Facebook. [cit. 1. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/>
- FRANCOVÁ, Marie a Jana DVOŘÁKOVÁ ZÁVODSKÁ, 2018. *Rozvody, rozchody a zánik partnerství*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer. Právo prakticky. ISBN 978-80-7598-120-2.
- Gingerbread. *Using the Child Maintenance Service(CMS)*. [online]. 5.4. 2022 [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.gingerbread.org.uk/information/child-maintenance/using-the-child-maintenance-service/>
- GOV.UK. *Child Maintenance Service* .[online]. [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/child-maintenance-service>
- Jak na výživné. [online]. [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z: <https://jaknavyzivne.cz/>
- HASMANOVÁ MARHÁNKOVÁ, Jaroslava. *Matky samoživitelky a jejich situace v České republice* [online]. 2011 [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z: https://genderstudies.cz/download/samozivitelky_sendwichova.pdf
- HÖHNE, Sylva a Jana PALONCYOVÁ, 2021. *Péče a výživa dětí po rozchodu rodičů podle výsledků opatrovnických řízení. Demografie. 63(1), 3-21.*
- HÖHNE, Sylva a Jana PALONCYOVÁ. *Péče o děti po rozvodu či rozchodu* [online]. 2019 [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z: https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vv_002.pdf

- HÖHNE, Sylva, Naděžda TŮMOVÁ KŘEČKOVÁ a Jana PALONCYOVÁ. *Náhradní výživné* [online]. 2022 [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z: https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vz_505.pdf
- JANEBOVÁ, Radka, 2013. *Spolupráce v sociální práci : sborník z konference IX. Hradecké dny sociální práce Hradec Králové 21. až 22. září 2012*. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 978-80-7435-259-1.
- JANKOVÁ, Eva a Gabriela OBERMANNOVÁ, 2021. *Zákon o náhradním výživném: komentář*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-675-5.
- Kancelář veřejného ochránce práv. Orgány sociálně-právní ochrany dětí jsou podle ombudsmana na hraně svých možností. Pokud stát nezačne jednat, může podle něj systém ochrany dětí zkolabovat. In: *Ombudsman: veřejný ochránce práv* [online]. 11.12. 2022 [cit. 1. 2. 2023]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/aktualne/organy_socialne_pravni_ochrany_deti_jsou_podle_ombudsmana_na_hrane_swych_moznosti-_pokud_stat_nezacne_jednat_muze_podle_nej_system_ochrany_deti_zkolabovat/
- Kancelář veřejného ochránce práv. Výživné na dítě. In: *Ombudsman: veřejný ochránce práv* [online]. Duben 2022 [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/letaky/vyzivne/vyzivne.pdf>.
- KAŇÁKOVÁ, Eva, 2008. *Jak efektivně vést porady*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1625-1.
- KOVÁŘOVÁ, Daniela, 2014. *Vyživovací povinnost po rekodifikaci*. Praha: Leges. Edice Praktik. ISBN 978-80-7502-023-9.
- KOVÁŘOVÁ, Daniela, Václav MERTIN a Petra HERMANOVÁ, 2022. *Dítě mezi otcem a matkou*. První vydání. Praha: EEZY. ISBN 978-80-908391-8-2.
- KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka a Ivo TELEČEK, Ivo, 2014. Výživné v novém občanském zákoníku. *Bulletin advokacie*. **31**(3), 23-31.
- KREBS, Vojtěch, 2015. *Sociální politika*. 6., přepracované a aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-921-2.
- KRUEGER, Richard A. a Marry Anne CASEY, 2015. *Focus groups: a practical guide for applied research*. Thousand Oaks: Sage. ISBN 978-1-4833-6524-4.
- LOSEKOOT, Michelle a Eliška VYHNÁNKOVÁ, 2019. Jak na síť: ovládněte čtyři principy úspěchu na sociálních sítích. Brno: Jan Melvil Publishing. ISBN 978-80-7555-084-2.
- MATOUŠEK, Oldřich, Pavla KODYMOVÁ a Jana KOLÁČKOVÁ, ed., 2010. *Sociální práce v praxi: Specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-818-0.
- MATOUŠEK, Oldřich a Alois KŘIŠŤAN, 2013. *Encyklopedie sociální práce*. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0366-7.

- MATOUŠEK, Oldřich a Hana PAZLAROVÁ, 2016. *Státní orgány sociálněprávní ochrany dětí: dobrá praxe z pohledu rodin a pracovníků*. Vydání první. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-3347-3.
- MATOUŠEK, Oldřich, 2008. *Metody a řízení sociální práce*. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-502-8.
- MATOUŠEK, Oldřich, 2012. *Základy sociální práce*. Vyd. 3. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0211-0.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Koncepce managementu rizik*. [online]. 2020 [cit. 15.4. 2023].
<https://www.mpsv.cz/documents/20142/372813/Koncepce+managementu+rizik.pdf/c0ffb58c-b541-13b5-b7e3-450de027088b>
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Přídavek na dítě*. [online]. 5.1.2023 [cit. 10. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/pridavek-na-dite>
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Tisková zpráva*. [online]. 21.6. 2021 [cit. 15. 2. 2023]. Dostupné z:
https://www.mpsv.cz/documents/20142/2061970/21_06_2021_TZ_n%C3%A1hradn%C3%AD+v%C3%BD%C5%BEivn%C3%A9+od+%C4%8Dervence+%281%29.pdf/03e0c37b-8fec-ce75-0025-0130c117d712
- Ministerstvo spravedlnosti. *Analýza aktuálních otázek výživného* [online]. 2017 [cit. 1. 3. 2023]. Dostupné z: https://vyzivne.justice.cz/wp-content/uploads/2022/09/Analyza_Vyzivneho.pdf
- Ministerstvo spravedlnosti. *Justice.cz – exekuce*. [online]. 2023a [cit. 16. 2. 2023]. Dostupné z <https://exekuce.justice.cz/>
- Ministerstvo spravedlnosti. *Justice.cz – výživné*. [online]. 2023b [cit. 16. 2. 2023]. Dostupné z: <https://vyzivne.justice.cz/>
- Ministerstvo spravedlnosti. *Manuál pro práci s doporučenou tabulkou k určování výživného dětí*. [online]. srpen 2022 [cit. 15. 2. 2023]. Dostupné z <https://vyzivne.justice.cz/doporucujici-tabulka-vyzivneho-a-manual-k-ni/>
- Nejvyšší státní zastupitelství. *Zpráva o činnosti za rok 2021* [online]. 28.6. 2022 [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z: https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2022/07/Zo%C4%8C_2021-textov%C3%A1_%C4%8D%C3%A1st.pdf
- Notářská komora České republiky. *Právník- notář – advokát: kdo je kdo a co pro vás může udělat?* [online]. 2017 [cit. 15. 2. 2023]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/vasi-notari/detail/239_382-pravnik-notar-advokat-kdo-je-kdo-a-co-pro-vas-muze-udelat
- NOVÁKOVÁ, Markéta a Oldřich MATOUŠEK, 2017. Zájem dítěte v opatrovnickém sporu – Cochemská praxe. *E-psychologie*. **11**(2), 71-77.

- NOVOTNÝ, Michal, STARÁ Ivana. *Dobrovolníci v nemocnicích: metodický manuál pro zdravotnická a sociální zařízení*. Vyd. 2. dopl. Praha: Hestia, 2002. ISBN 80-238-8697-5.
- PALONCYOVÁ, Jana, Jana BARVÍKOVÁ, Sylva HÖHNE a Věra KUCHAROVÁ. *Neúplné rodiny* [online]. 2019 [cit. 10. 3. 2023]. Dostupné z: https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vz_469.pdf
- QUESENBERRY, Keith A., 2021. *Social media strategy: Marketing, Advertising, and Public Relations in the Consumer Revolution*. 3rd ed. London: Rowman & Littlefield. ISBN 978-1-5381-3818-2.
- RŮŽIČKOVÁ, Dagmar. *Z vymáhání výživného se stává byznys. Je to šmejdské, říká pro server investigace.cz Prošková, která pomáhá problém řešit*. [online]. 31.5.2021 [cit. 10. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.clovekvtsni.cz/z-vymahani-vyzivneho-se-stava-byznys-7743gp>
- SINDHU, Made, 2020. Digital Marketing Communication for Non-governmental Organization. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*. **24**(5), 3553-3578.
- SKINNER, Christine, 2012. Child maintenance in the United Kingdom. *European Journal of Social Security*. **14**(4), 231-251
- SVOBODA, Karel, 2014. *Rodičovství, osvojení a výživné dětí po rekodifikaci soukromého práva*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer. Právní rukověť. ISBN 978-80-7478-512-2.
- SVOZILOVÁ, Alena, 2016. *Projektový management: systémový přístup k řízení projektů*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0075-0.
- SOS výživné. [online]. [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.sosvyzivne.cz/mam-se-obratit-s-pomoci-vymahani-vyzivneho-na-vas-nebo-na-soud/>
- SOS výživné. [Dne 5.4. 2022 jsme ...] In: *Facebook*[online]. 15.4.2022 9:41 [cit. 10. 4. 2023]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/SOSvyzivne/posts/pfbid0AGtatt5VMY95LTadCEzC2FZsG7feof5ggf2RHMvEw6QaiHqvm37qTK3ZrZghDMHdl>
- SYROVÁTKOVÁ, Štěpánka, Josef MACHALÍČEK a Jana CHRISTOVÁ, 2008. *Dluhová problematika: informační brožura*. Plzeň, [Praha]: Občanská poradna ; Člověk v tísni - společnost při České televizi. ISBN 978-80-86961-28-6.
- ŠMÍD, Ondřej a Radka VACOVÁ, 2017. *Výživné*. Vydání první. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-196-0.
- Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. *Často kladené otázky* [online]. 2023a [cit. 10. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.umpod.cz/web/cz/casto-kladene-otazky>
- Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. *Potřebuji vymáhat výživné ze zahraničí (platby do České republiky)* [online]. 2023b [cit. 10. 3. 2023]. Dostupné z:

- <https://www.umpod.cz/web/cz/potrebuji-vymahat-vyzivne-ze-zahranici-platby-do-ceske-republiky>
- VESELÁ, Renata, 2005. *Rodina a rodinné právo: historie, současnost a perspektivy*. Praha: Eurolex Bohemia. ISBN 978-80-86432-48-9.
- VACOVÁ, Radka, 2017. Možnosti vymožení plnění vyživovací povinnosti. *Acta Iuridica Olomucensia*. **12**(2), 163-172.
- Vaševýživné.cz. *Asistované vymáhání výživného jako sociální služba* [online]. [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.vasevyzivne.cz/dotace-esf/>
- Vaševýživné.cz. *Evaluační zpráva* [online]. 2019 [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: https://www.vasevyzivne.cz/wp-content/themes/bootstrap-basic-child/pdf/vysledek-projektu_evaluacni-zprava.pdf
- VOCHOZKA, Marek a Petr MULAČ, 2012. *Podniková ekonomika*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4372-1.
- VRBA, Michal. Výživné a jeho vývoj. In: *epravo.cz* [online]. 5.6.2018 [cit. 17. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/vyzivne-a-jeho-vyvoj-107609.html>
- Výživné a alimenty v ČR. [online]. [cit. 10. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.vyzivne.cz/>
- WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ, 2022. *Civilní právo procesní*. Díl druhý, Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-602-6.
- WOMAN FOR WOMAN. *Cochemská praxe aneb dítě potřebuje oba rodiče* [online]. 22.8.2022 [cit. 15. 4. 2023]. Dostupné z: <https://women-for-women.cz/cochemska-praxe-aneb-dite-potrebuje-oba-rodice/>
- Zákon č. 40/2009 Sb. Zákon trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
- Zákon č. 89/2012 Sb. Zákon občanský zákoník. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- Zákon č. 99/1963 Sb. Občanský soudní řád. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1963-99>
- Zákon č. 108/2006 Sb. Zákon o sociálních službách. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>
- Zákon č. 117/1995 Sb. Zákon o státní sociální podpoře. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-117>
- Zákon č. 120/2001 Sb. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-120>

Zákon č. 588/2020 Sb. Zákon o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o náhradním výživném). In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-588>

Seznam tabulek a obrázků

Tabulka 1: Tabulka s orientační doporučenou výší výživného na dítě jako procenta z čistého příjmu podle věku a počtu vyživovaných	17
Tabulka 2: Počet podaných nových žádostí o náhradní výživné v daném měsíci (červenec 2021 až květen 2022)	33
Tabulka 3: Zdroje informací o dávce náhradní výživné	35
Tabulka 4: Třídy dopadu na projekt	53
Tabulka 5: Management rizik	54
Tabulka 6: Rozpočet	64
Tabulka 7: Logframe projektu	65
 Obrázek 1: Ganttův diagram.....	 61

Seznam zkratk

ČSÚ	Český statistický úřad
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
ÚMPOD	Úřad pro mezinárodně právní ochranu dětí
VÚPSV	Výzkumný úřad práce a sociálních věcí

Seznam příloh

Příloha 1: Vzor exekučního návrhu	81
Příloha 2: Dotazy v různých Facebookových skupinách	84

Příloha 1: Vzor exekučního návrhu (Exekutorská komora České republiky, 2023, [online])

Exekutorský úřad

<označení úřadu>

<jméno soudního exekutora>

<adresa>

V

dne

Oprávněný (*nezáopatřené dítě*)

Jméno a příjmení:

rodné číslo/datum narození:

adresa:

<nepovinné> email:

<nepovinné> telefon:

Zákonný zástupce (*otec, matka, jiný – v případě nezletilého dítěte*)

Jméno a příjmení:

rodné číslo/datum narození:

adresa:

<nepovinné> email:

<nepovinné> telefon:

Povinný (*ten, kdo neplatí výživné, ačkoliv dle rozhodnutí soudu má povinnost*)

Jméno a příjmení:

rodné číslo/datum narození:

adresa:

<nepovinné> email:

<nepovinně> telefon:

Exekuční návrh

1) Rozhodnutí o stanovení výživného

Soud, který vydal rozhodnutí:

číslo jednací:

datum vydání:

právní moc, vykonatelnost <sdělí soud, rovněž na rozsudek vyznačí doložku právní moci a vykonatelnosti>:

.....

2) Rozhodnutí o zvýšení/snížení výživného <pakliže v mezidobí bylo rozhodnutí 1) změněno>

Soud, který vydal rozhodnutí:

číslo jednací:

datum vydání:

právní moc, vykonatelnost <sdělí soud, rovněž na rozsudek vyznačí doložku právní moci a vykonatelnosti>:

.....

Povinný má povinnost zaplatit:

dlužné výživné za dobu od do ve výši

dlužné výživné za dobu od do ve výši

dlužné výživné za dobu od do ve výši

běžné výživné od do ve výši

běžné výživné od do ve výši

běžné výživné od do ve výši

Povinný dosud zaplatil / nezaplatil nic.

Povinný nesplnil řádně a včas svoji povinnost, kterou mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, a proto oprávněný navrhuje, aby v souladu s exekučním a občanským soudním řádem soud pověřil soudního exekutora

Jméno exekutora:

Sídlo exekutora:

vedením exekuce na základě shora uvedených exekučních titulů k uspokojení pohledávky oprávněného

dlužného výživného za dobu od do dne podání tohoto návrhu ve výši

.....,

běžného výživného ve výši měsíčně od prvního dne měsíce, který následuje po podání tohoto návrhu.

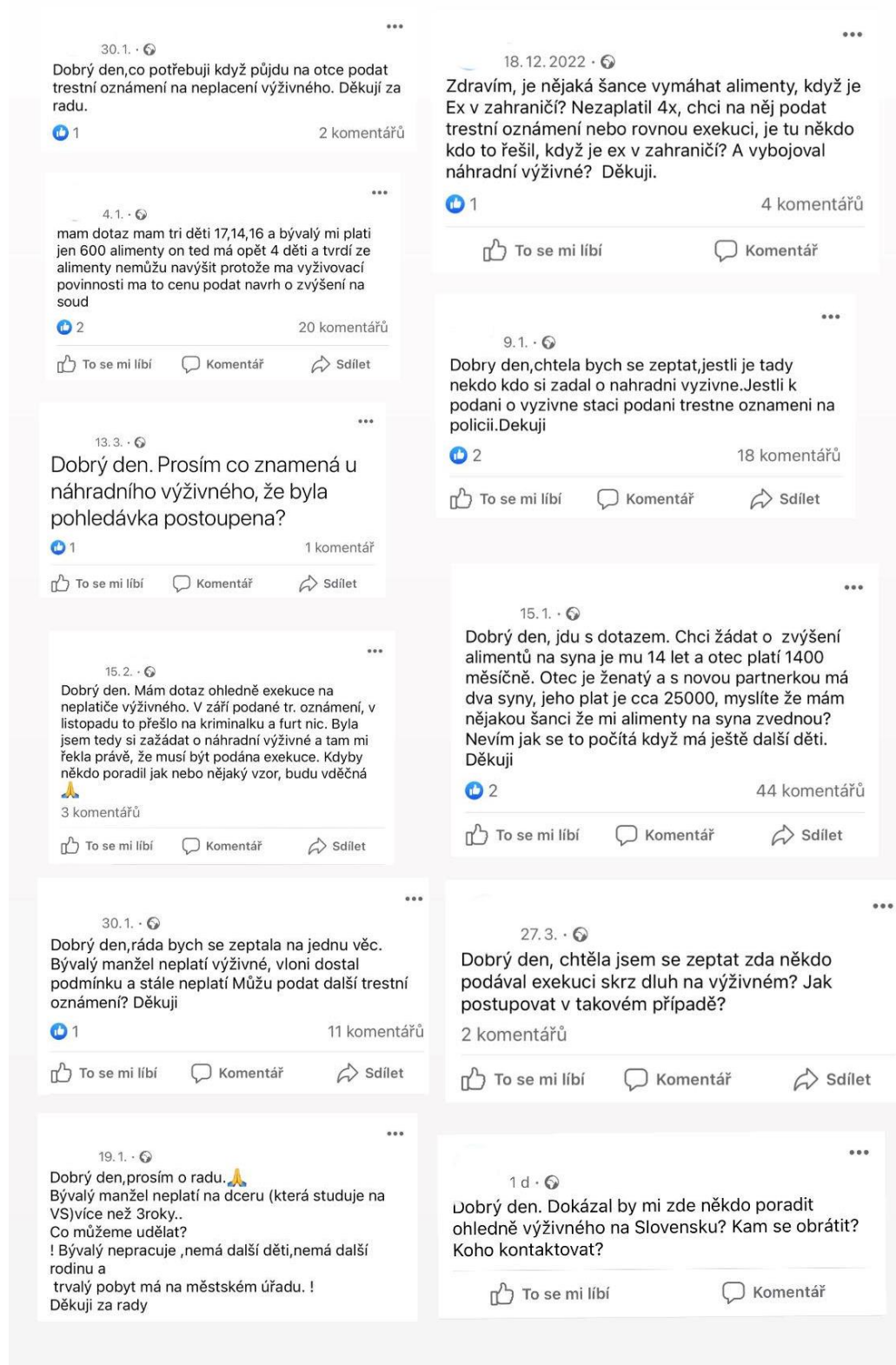
Povinný je povinen zaplatit náklady exekuce a náklady oprávněného, které vzniknou v souvislosti s provedením exekuce.

Vymožené plnění necht' je vyplaceno: na účet č.

jinak:

.....
**Podpis zákonného zástupce
oprávněného (nezletilé dítě)
nebo oprávněného (zletilé
nezaopatřené dítě)**

Příloha 2: Dotazy v různých Facebookových skupinách (Facebook, 2023, [online])

Anotace

Bakalářský projekt se zaměřuje na zvýšení informovanosti ohledně dlužného výživného a jeho vymáhání prostřednictvím sociálních sítí. V teoretické části se nachází vymezení základních pojmů, propojení se sociální politikou, propojení s teoriemi a metodami sociální práce, legislativou a také analýza potřebnosti. V této části je popisována Cochemská praxe, náhradní výživné a dosavadní řešení problému v České republice a Velké Británii. Praktická část navrhuje vytvoření projektu v této problematice, který by měl užitek pro celou společnost. V rámci této části jsou stanovené cíle podle metody SMART, dále popsány klíčové aktivity s indikátory splnění, management rizik, výstupy a výsledky projektu, popis přidané hodnoty, harmonogram a logframe projektu.

Klíčová slova: výživné, vyživovací povinnost, exekuce, náhradní výživné, sociální síť

Annotation

The bachelor's project focuses on raising awareness of maintenance arrears and their recovery through social media. In the theoretical part there is a definition of basic concepts, a link to social policy, a link to social work theories and methods, legislation and also a needs analysis. This section describes Cochem practice, substitute maintenance and the current solutions to the problem in the Czech Republic and the UK. The practical part proposes the creation of a project on this issue that would benefit the whole society. This section sets out the objectives according to the SMART method, then describes the key activities with indicators of achievement, risk management, project outputs and outcomes, a description of the added value, the project timetable and logframe.

Keywords: maintenance, maintenance obligation, enforcement, substitute maintenance, social networks